This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

PROEVE

VAN EENIGE

GEZANGEN.

PROEVE

VAN

EENIGE GEZANGEN

VOOR

DEN OPENBAAREN GODSDIENST;

DOOR

M. RHIJNVIS FEITH.

TE AMSTERDAM, BIJ

JOHANNES ALLART.

MDCCCIV.

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

De liederen, in deeze verzameling vervat, worden uitgegeven, na voorgaande Viſitatie en Approbatie der Theologiſche Faculteit van 's Lands Hooge School te Leyden.

Leyden, den 26 July 1804.

SEBALD FULCO JOH. RAU,

Fac. Theol. h. t. Decanus.

VOORBERICHT.

Na de uitgave van het derde Deel mijner Oden en Gedichten, had ik ter goeder trouwe niet gedacht, dat 'er immer weder eenige losse Lierzangen van mij in het licht zouden verscheenen zijn. De reden, die ik 'er toen voor bijbragt, knelt nu vooral niet minder. Eene gevaarlijke ziekte, waarin de goede God mij, naar den letter, van de poorten des doods te rug riep, en aan het leven

we-

wedergaf, heeft ſederd mijne krachten en vermoogens gewis niet vermeerderd. Met dat alles begreep ik, in het tegenwoordig geval, van mijn voornemen te mogen en te moeten afgaan, en zie hier wat er mij aanleiding tot gegeven hebbe.

De Heeren ENGELBERTS *en* RUTGERS, *waardige Bedienaaren van het H. Evangelie te Hoorn en Haarlem, door het Synode van Noord-holland benoemd om eenige Gezangen voor den openbaaren Godsdienst te verzamelen, wilden ook mij wel de eer aandoen, van mij uit te nodigen, om eenige bijdraagen tot de, aan hun opgedraagen, taak te leveren. Ik noem het met nadruk eene eere, want eene grootere zou ik voor mijn hart niet kennen, dan dat mijne geringe talenten mede mogten werken om den lof van onzen gezegenden Verloſſer eindelijk bij onze openbaare Godsdienſtoeffeningen eens te hooren zingen, en ik dus door mijne pogingen aan het nut en de ſtichting van duizenden mijner Medechriſtenen iets zou hebben toegebragt. Hoe diep ik dit intuſſchen terſtond ook gevoelde,*

ver-

verhinderde mij mijne aanhoudend ſukkelende gezondheid in den beginne echter om aan het mij gedaane verzoek te voldoen, maar de aandrang van mijn hart was groot genoeg, om, niettegenſtaande mijne onwillige weigering, toch eens de proef met een enkel gezang te ondernemen. Die gelukte tamelijk wel, en ſederd zijn de Liederen, die ik ons Hervormd Kerkgenootſchap thans in deezen kleinen bundel aanbiede, voor en na vervaardigd geworden, zo als ik dezelve dan ook bij kleine gedeelten telkens aan den Heer ENGELBERTS *te Hoorn, die de onderwerpen der gelegenheidsgezangen mij bepaald opgegeven had, verzonden hebbe.*

De reden, dat ik deeze verzameling thans door den druk gemeen maake, is eenvouwig, om dat ik het niet ongeſchikt keurde, dat onze Kerkgenooten vooraf eenigzins met de Liederen bekend geraakten, die ze mooglijk vervolgends bij hunnen openbaaren Godsdienst zouden kunnen zingen, gelijk onze verdienſtelijke VAN ALPHEN *ook ſchijnt begreepen te hebben; en, om hen des te geruster omtrent den inhoud van dezelve te doen zijn, ben*

ik te raade geworden, om ze ter onderzoeking aan de Godgeleerde Faculteit te Leijden te verzenden en met derzelver goedkeuring aan het hoofd in de waereld te doen verſchijnen. In de daad, mijn oogmerk met het vervaardigen deezer Gezangen was zuiver om van nut te zijn, en ik was verzekerd, dat een groot gedeelte van dit nut met den geringſten twijffel aan de overeenkomst van den geest mijner Liederen met de Leer van ons Hervormd Kerkgenootſchap, verdwijnen zoude. Ik begreep dus deezen ſtap aan de rust en ſtichting mijner Geloofsgenooten verpligt te zijn, en dit was genoeg om hem met een vrolijk harte te doen.

Wat nu mijne Gezangen zelve betreft, ik laat er het oordeel gaarn van aan het Publiek over. Elk bevoegd Kunstrichter weet, dat geestelijke Liederen, en vooral die voor den openbaaren Godsdienst geſchikt zijn, niet de vlugt der hooge Ode moeten nemen; maar ook, van den anderen kant, dat zij toch altijd poëzij blijven, en tot geene berijmde proza verlaagd moeten worden. GELLERT

verdeelde in zijnen tijd reeds, en mij dunkt met grond, de geestelijke Liederen in twee ſoorten, in Leerliederen naamlijk, en in Liederen voor het hart. In de eerſte ſoort vereischte hij vooral duidelijkheid en kortheid; in de andere, de taal van 't hart, eene levendige, opeengedrongene, vuurige, en tegelijk altijd verſtandige taal, zo ingericht, dat zij ons alles, wat verheven en roerend in den Godsdienst is, levendig doe gevoelen. Van beide deeze ſoorten van Gezangen zal men er in deeze proeve aantreffen, en ik heb, zo veel in mijn vermogen was, aan derzelver bijzondere vereischten trachten te voldoen, met deeze bepaaling echter, dat het eene onderwerp natuurlijk een' hooger' graad van duidelijkheid en levendigheid toelaat, dan het andere. En dit is in een openbaar Gezangboek ook niet af te keuren. In de meeste Hoogduitſche Gezangboeken, en onder anderen in dat van de Hervormde Kerk te Bremen, vinde ik het ten minſten zo. Door 'er voedſel voor allerlei ſoorten van verſtanden en harten in aan te treffen, wordt het in de daad een Volksboek, en het geeft gele-

genheid aan den mingeoeffenden, om er hier en daar meer over te kunnen nadenken, of er met zijnen meer geoeffenden Medechristen over te ſpreken, en dus hier door in begrippen en kundigheden toe te nemen. Althans in Duitschland hebben de Gezangen deeze gezegende uitwerking op den gemeenen man zichtbaar gehad. Men vindt daar over 't algemeen, onder die klaſſe van Menſchen, eene kunde en een godsdienſtig gevoel, die bij ons ſchaars aangetroffen worden, en de oorzaak er van is waarlijk in hunne Kerkliederen te vinden. Niets is gemeener dan in Duitschland een' Boer te ontmoeten, die achter den ploeg een heerlijk Lied van GELLERT *zingt; of in den winter den gemeenen man in den hoek van zijnen haart een Lied voor zijn Gezin te hooren voorlezen, en over deszelfs inhoud met een warm hart te ſpreken. Natuurlijk, dat hier de kundigheden door vermeerderd, en het godsdienſtig gevoel door verfijnd moeten worden, en dat over 't geheel dus deeze Klaſſe van menſchen daar beſchaafder dan bij ons moeten zijn, daar men, voor eenige weinige jaaren nog maar, zich met*

met de Datheenſche Pſalmberijming vergenoegen moest, en nu, onder het volle licht van 't Evangelie, toch niets anders van die natuur heeft, dan de Joodſche Kerkliederen van den ouden dag, die, hoe voortreffelijk in zich zelven ook, en hoe kunstmatig door de laatſte berijming, echter altijd luttel, althans zeker geen genoegzaam voedzel moeten aanbieden aan harten en verſtanden, door het grooter en volmaakter licht van 't Evangelie beſcheenen, en begeerig, om, naar dat licht, God, zo als wij hem als den Waarachtigen kennen, na dat Jezus Christus gekomen is en 'er ons het verſtand toe gegeven heeft (1)*; den gezegenden Verloſſer, niet in eene prophetie, maar in de eenvouwige taal van het hart; en eindelijk ook de hoogere en zuiverer pligten van den Christen, zo als onze eenige Wetgever en Koning ze ons Matth. 5, 6 en 7. voorſchrijft, met een opgeklaard en warm gemoed te bezingen.*

Aan

(1) 1 *Joh.* 5 *Vers* 20.

Aan veelen mooge, bij gebrek van onderzoek en doorzicht, dit mijn gezegde vreemd en zelfs eenigzins hoonende voor de Pſalmen voorkomen, ik durf intuſſchen heilig verklaaren, dat ik er zo ver af ben van dezelve gering te ſchatten, dat ik ze integendeel, niet alleen als Liederen van den ouden dag, onder de Mozaïſche Wetgeving opgezongen, hoogſchat en het grootſte recht laat wedervaaren, maar tevens, en als Dichtſtukken, en als echte taal van het godvruchtig hart bewonder, en zelfs menigmaal aan derzelver edel vuur, mijn eigen godsdienſtig gevoel poog te ontſteken. Maar, met dat alles, blijve ik, na rijp onderzoek, van oordeel, dat ze, door eene ontijdige verwarring, voor min doordenkenden der Chriſtelijke Zedeleer werkelijk nadeel aanbrengen, en over 't algemeen (want hartijk gaarn zonder ik er eenige meer zedelijke Pſalmen of bijzondere verzen van Pſalmen van uit) wil men niet louter aan de klanken blijven hangen, in de kerk van het Nieuwe Testament, voor het gros van deszelfs Leden, niet voegen.

Mijn

Mijn oogmerk is niet om hier eene Verhandeling over te ſchrijven. De twee volgende aanmerkingen zullen, zo ik vertrouw, mijne Medechristenen, die meer de waarheid, dan hunne, door lange gewoonte verſterkte, vooroordeelen beminnen, genoegzaam van de redelijkheid van mijn gevoelen overtuigen. Wat zijn eigentlijk de Pſalmen? Het zijn Liederen, oorſpronglijk ten dienſte van een bijzonder Volk vervaardigd, dat toenmaals, om wijze en heilige redenen, door God, den grooten Opvoeder van het Menschdom, van alle de Volkeren des Aardbodems afgezonderd gehouden werd; dat Jehovah voor zijn Landsgod hield, Hem bepaald als den God der Jooden of van Israël vereerde, en in het vreedzaam bezit van Kanaän, en de overwinning en verlosſing van alle zijne Vijanden, Gods besten zegen en zijne eigen grootſte gelukzaligheid vond. Het natuurlijk gevolg hier van moest zijn, dat in deeze Liederen God altijd als den bijzonderen God van één Volk bezongen wierd, en overal de overwinning en verdelging van vijanden (meest met zinſpeling op de verlosſing uit Egijpten en de in

bezitneming van Kanaän, de twee groote Nationaale gebeurtenisſen van dat Volk, daar deszelfs geheele Dichtkunde betrekking op heeft, en als 't waare op rond draait) als een' zegen van den Beſchermgod van Israël wierd afgeſmeekt. Maar nu gevoele men zelf, hoe weinig geſchikt deeze Liederen over 't algemeen voor de Kerk van 't Nieuwe Testament zijn, en hoe zeer zij tegen den echten geest van Jezus Leer inloopen. Jezus maakt ons God toch bekend als den God van alle Volkeren, den algemeenen Vader der menſchen, en 't is er zo ver van daan, dat zijne Leer den Overwinnaar in de hand zou werken, of de zucht naar verdelging van vijanden zou bevorderen, dat zij veeleer ſtellig eischt, dat wij van onze zijde geene vijanden hebben zullen, den meest gehaaten vreemdeling (dat waren de Samaritaanen voor de Jooden) als onzen naasten zullen aanzien, en, zo er dan nog menſchen gevonden worden, die zich vijandig tegen ons gedraagen, omtrent hen dit godlijk gebod zullen betrachten: Hebt uwe vijanden lief, zegentze die u vervloeken, doet wel den geenen die u haten,

ten, en bidt voor de geene die u geweld doen en die u vervolgen. Op dat gij moogt kinderen zijn uwes Vaders, die in de hemelen is. Want hij doet zijne zon opgaan over boozen en goeden, en regent over rechtveerdigen en onrechtveerdigen (2). *En onder deeze volmaakte Wetgeving, onder deeze aanbidding in geest en in waarheid, zullen wij, terwijl wij daardoor werkelijk reeds het bevel van Jezus overtreden, in onzen openbaaren Godsdienst geduurig zingende bidden: „ Heere! verdelgt mij- „ ne vijanden! Dat wij over hen zegevieren!"* Elk voelt hier het ongerijmde van.

Voeg hier nu bij, dat de meeste Pſalmen, en vooral die van David, bij eene bijzondere gelegenheid vervaardigd zijn, die het, nu de omſtandigheden ten eenenmaal veranderd zijn, geheel onvoegzaam, en dikwerf zelfs ongerijmd maakt, om ze overtenemen en natezingen; ik laat ſtaan om er als een gebed mede voor God te verſchijnen. Zo zal

(2) *Matth. 5 Vers 44 en 45.*

zal, bij voorbeeld, de Gemeente, bij de bediening des H. Avondmaals, den op zich zelven ſchoonen 42ſten Pſalm zingen, dien deszelfs vervaardiger dichtte, toen hij in 't gebergte van Judea voortvlugtig omdoolde, van den openbaaren Godsdienst geheel verſtoken was, en vuurig van God verlangde, om denzelven als eertijds weer bij te mogen woonen. Ik zeg, zij zal dien zingen, en, onder het vrijſte en ruimſte genot van den Evangeliegodsdienst, gereed om zoo aan het Avondmaal te gaan, ernſtig tot God zuchten: Ach! wanneer zal ik in uw huis uw' Naam verhoogen! Ik gedenk onder traanen aan den tijd, waarin het mij vergund was om met de feesthoudende menigte naar uw Huis te gaan, ik gedenk er aan van uit de landſtreek der Jordaan en het gebergte Hermon, daar ik van allen openbaaren Godsdienst thans verſtoken ben. *Is dit aan klanken te blijven hangen, of den redelijken Godsdienst van* JESUS CHRISTUS *uit te oeffenen? Kan zulk een gezang eenen wezenlijk redelijken invloed op het harte hebben, en dus in waarheid ſtichten?*

Ik

Ik denk voor 't overige niet, dat men, thans nog, met eenen geestelijken zin aan ſoortgelijke Pſalmen te leenen, de kracht mijner redenen zal poogen te ontzenuwen; want, behalven dat alle gezonde uitlegkunde dat ſederd lang weert, en de eerbied voor Gods heilig Woord het elk eerlijk hart van zelven verbiedt, zou het in de daad ook niets anders zijn, dan de vijanden der Openbaaring lijnrecht in de hand te werken. De onderyinding onzer dagen heeft toch genoegzaam geleerd, dat even zoo ligt, als de menſchelijke bijvoegſelen en verbasteringen van den voortreffelijken Godsdienst van JESUS *op den eerſten ernſtigen aanval vernietigd worden, die Godsdienst zelf, in zijne oorſpronglijke eenvouwigheid en reinheid, zo als hij, naar de regelen eener richtige gramatikale uitlegging, in het N. Testament vervat is, onwrikbaar ſtaan blijft, alle aanvallen verduurt en gemaklijk afweert, om geduurig met goddelijker glans ons aanteblinken; en wij kunnen verzekerd zijn, dat hij, als zoodanig, tot aan de voleinding der eeuwen ſtaande zal blijven, en altijd het licht*

der

der aarde, en de troost en ſteun van een behoeftig menschdom zal zijn.

Men houde dit mijn gevoelen intusſchen niet voor eene nieuwigheid. Ach! onder deezen, in veele opzichten met recht haatelijken naam, zijn reeds zoo veele pogingen van edele Menſchen en Christenen verloren gegaan, is zo veel goeds reeds tegengewerkt en belet geworden. Zo ik in de daad iets nieuws voortbragt, maar deeze nieuwigheid de waarheid voor zich had, dan immers was het de plicht van ieder redelijk mensch en van elken verlichten Christen, om het oude, dat op dwaling rustte, voor het nieuwe, dat op waarheid gegrond was, te verlaaten; want noch het oude, noch het nieuwe, heeft op zich zelven eenen tijtel, waarom wij het aan zouden nemen; maar de waarheid heeft ze voor alle menſchen, en waar wij ze aantreffen, zijn wij verpligt haar oprecht te omhelzen, zonder vooraf te onderzoeken, of het gevoelen, daar zij aan verbonden is, oud of nieuw zij. Dan, 't is 'er zo ver van daan, dat het geen ik hier gezegd heb-

hebbe, onder de nieuwigheden te rekenen zou zijn, dat men deeze eigen aanmerkingen reeds vindt in een voorlopig bericht, door de Hervormde Predikanten van de rechtzinnige Breemerkerk in 1766 uitgegeven (3), *en toenmaals ſtrekkende om hunne Gemeente redenen te geven, waarom zij in het Gezangboek, dat er op volgde, en tot op dit oogenblik het eenig Gezangboek, voor zo ver mij bewust is, van de Bremerkerk uitmaakt, niet alle de Pſalmen, maar enkel* [*het zijn hunne eigen woorden*] *die geene geplaatst hebben, die in den mond van een' Christen voegen, en tot Kerkgezangen geſchikt zijn; maar, 't geen meer zegt, dat zelfs onze eerſte Kerkhervormers, reeds in hunnen tijd, op verſcheiden plaatſen in hunne werken, op eene volkomene affcheiding der Mozaïſche Wetgeving van de zedelijke Voorſchriften des Christendoms, op de nadrukkelijkſte wijze aangedrongen hebben, en de waarlijk groote* F. V. REINHARD *beklaagt het, dat*

(3) *Onder den tijtel:* Gründe, warum das Reformirte Ministerium in Bremen beij der Ausgabe eines neuen Pſalm- und Geſangbuches, nicht die ſammtlichen hundert und funfzig Pſalmen beij behalten hat.

dat de Godgeleerden onzer Proteſtantſche Kerken in 't vervolg tot eene dwaling te rug gekeerd zijn, welke de Hervormers zo nadruklijk beſtreeden hadden (4).

Ik zie intusſchen niet, waarom het thans moogelijk het oogenblik nog niet zijn zoude, om aan de Hervormde Kerk in Nederland Liederen en Gezangen

(4) *Zie zijn* Sijstem der Christ. Moral, Erst. Band, pag. 72 Noot 1. *Ik ben nict in ſtaat, om de door* REINHARD *aangehaalde plaatzen uit* LUTHER *hier op te geven, daar ik eene andere uitgaaf van 's Mans Werken heb, en* REINHARD *van zijne editie de bladzijden opgeeft; maar men behoeft, en* LUTHER *en* MELANCHTON *maar oppervlakkig door te bladeren, om overal op ſoortgelijke plaatzen te ſtooten. Wat kan, bij voorbeeld, hier omtrent ſterker en nadruklijker zijn, dan het volgende gezegde van Vader* LUTHER: Nicht dass man nicht davon reden ſoll, was Gott beij dem Volck Israël gethan habe, ſondern dass mann von ihrem Geſetz, Religion, und Gottesdienst hinfort nicht lehren noch predigen, ſondern dafür halten ſoll, dass keine Hoffnung mehr ſeij, dass ſie möchten zu ewiger Zeit wider auffgericht werden, SONDERN HINFORT NICHTS MEHR GELTEN, ALS

WE-

gen voor den openbaaren Godsdienst, op eene gere-gelde en voldoende wijze te kunnen bezorgen, gelijk ſommigen, en hier onder onze VAN ALPHEN, *ſchijnen te denken. Ik betreur veel eer, dat men van de oogenblikken, die er zo lang reeds toe geweest zijn, tot hiertoe geen gebruik gemaakt hebbe, en ik doe dit, dunkt mij, met eenigen grond, als ik van den eenen kant in aanmerking neem, hoe alle onze Geloofsgenooten in Duitschland, ſederd zo veele jaaren, dit voorrecht reeds genieten, en eene reeks van zich opvolgende Geſlachten er het wezenlijkſte nut reeds van getrokken hadden, toen wij nog altijd niets beters kenden, dan onze oude, gebrekkige, Pſalmberijming; en van de andere zijde mijn oog vestige op den vernederenden tegenſtand, dien het goede nog altijd in dwaalingen en vooroordeelen ontmoet, welken het, van de dagen van onzen ge-*

ze-

WEREN SIJ NIE GEWEST. Ausleg des 45 Ps. *te vinden in het 6de* D. zijner Werken, bij mij, pag. 416. *En* MELANCHTON *beweert in de, bij* REINHARD *aangehaalde plaats,* Selector. Declamat. Tom. I pag. 228 et ſeqc. *ſtellige dat de Mozaïſche Wetten den Christen niet verbinden.*

* *

zegenden Verlosser af tot op dit oogenblik toe, zo dikwerf verhinderden, om de Stervelingen van hunne menigvuldige ellende te verlossen en der gelukzaligheid nader te brengen, waartoe het uit zijnen aart geschikt is, en door de hoogste Liefde op alle mogelijke wijze aangedrongen en aanbevolen wordt.

In de daad, wat zou er deeze oogenblikken ongeschikter toe maaken dan alle de voorigen of alle de toekomenden, welke laatsten in allen geval voor ons nog met dikke duisternis omgeven zijn, en waarin het dus zeer ligt moeilijker en hachlijker zou kunnen worden. De zwarigheden, die 'er nu waarlijk nog zijn, zijn 'er altijd geweest, en zullen er vooreerst altijd zijn. Zij liggen gedeeltelijk in de vooroordeelen van sommige menschen tegen alle Gezangen (en zeker is dit aantal thans onder ons veel kleiner, dan het al in voorige dagen geweest is); gedeeltelijk in de moeilijkheid om een geschikt aantal bevoegde Verzaamelaars van Liederen voor den openbaaren Godsdienst te vinden. Wat de eerste zwaarigheid betreft, deeze was er ten allen tijde, en wie voorziet het oogenblik, of durft het bepaalen, dat zij er niet meer zijn zal. Zij is

er

er vooral niet minder tegen onze nieuwe Pſalmberijming geweest, en zou er nog op dit oogenblik tegen zijn, indien men eindelijk, in weerwil van deeze vooroordeelen, geene pogingen in 't werk geſteld had, om ze door te dringen en in te voeren. En wat heeft de ondervinding geleerd? Dat vooroordeelen zich op die wijze alleen, maar ook gemaklijk laaten overwinnen. Wij zingen nu ſederd eenige jaaren reeds onze nieuwe berijmde Pſalmen, en ieder is er mede te vreden, en overtuigd, dat het zo behoort. Juist op dezelfde wijze zal het met onze Gezangen gaan. Voor bijna veertig jaaren ſchreeven de reeds aangehaalde uitgevers van het Bremer Hervormd Gezangboek in hunne voorrede, dat het niet noodig ware, om Christenen, die eenig inzicht en gevoel van den Godsdienst hadden, te overtuigen, dat het gebruik van goede en roerende Liederen eene waare ſtichting ongemeen bevorderde, als die van deeze waarheid lang overtuigd waren. Waren onze verlichte en godsdienſtige Geloofsgenooten het toen minder? Neen! maar men ontzag vooroordeelen, waar ze niet ontzien hadden moeten worden, om dat deeze inſchiklijkheid ten koste eener waare en verlichte ſtichting, en

dus van den Godsdienst zelven was. De Godsdienst van Jezus is toch een redelijke Godsdienst; hij vordert dus eene verſtandige, geene redenlooze, ſtichting; en ſchoon ik zeer overtuigd ben, dat veele menſchen, nog maar voor weinige jaaren, bij alle de vordering, die onze taal en poëzij gemaakt hadden, nog immer met ſtichting eenen Datheenſchen Pſalm konden zingen, en nu nog, met dezelfde ſtichting, een' Pſalm kunnen zingen, daar zij den inhoud niet van verſtaan, of die volſtrekt voor de Christenkerk niet geſchikt is; blijft het toch altijd oprecht te betreuren, dat ze, ten koste van hun verſtand en hart, ſtichting zoeken, waar ze niet te vinden is, en dat geene daarentegen verſmaaden, waar ze, naar den echten geest van het Christendom, en dus waarlijk, voor hun te vinden zou zijn. De Apostoliſche Les geldt ook hier: Men zal wel met den geest bidden, maar men zal ook met het verſtand bidden: men zal wel met den geest zingen, maar men zal ook met den verſtande zingen. (5)

Waar

(5) 1 Cor. 14 Vs. 15.

Waar licht en duisternis, waarheid en vooroordeel worſtelen, is het den Vrienden van de eerſten altijd tot heiligen pligt, om doortedringen, en het voorbeeld te geven. De laatſten, hoe zeer nimmer door reden te winnen, zullen nooit nalaaten eindelijk gewillig en ſtilzwijgende te volgen.

En wat de tweede zwarigheid aangaat, ook deeze is in alle tijden voorhanden. 't Zal altijd moeilijk zijn, om de juiste en meest bevoegde Kunstrichters tot eene ſoortgelijke taak te vinden. Hiertoe moet in hun eene gegronde poëtiſche kunde, een ongeveinsd en zuiver Godsdienſtig gevoel, zich aan waare menschkunde en volmaakte onpartijdigheid vereenigen; en deeze vereischten zijn zeker niet zeer algemeen aan te treffen. Met dat alles geloof ik, dat deeze eigen zwaarigheid thans geringer zij, dan zij wel in de voorige dagen geweest is, en dat het ons Kerkgenootſchap, in verſcheiden van deszelfs Leeraaren, nu minder dan ooit aan mannen ontbreekt, volkomen tot deeze taak berekend, en wien de bezorging van een openbaar Gezangboek gerust en veilig in handen te geven zij. Ook ge-

nieten, naar 't mij voorkomt, de geenen, die er werkelijk reeds toe benoemd zijn, het onbepaaldſte vertrouwen van hunne Geloofsgenooten tot deezen arbeid. Ik geloof dus, dat het wel degelijk thans het oogenblik zij, om voor de belangen van onze Gemeenten te zorgen; dat het te betreuren zij, dat men dit niets reeds voor jaaren gedaan hebbe, dewijl het altijd het oogenblik is om goed te doen, het immer zonde is, waar men het weet, te doen, en nalaat (6), *en het volgende oogenblik er altijd ongeſchikter toe wordt, dan het werkelijk verzuimde. Deeze laatſte gedachte herinnert mij met nadruk aan den raad van onzen Zaligmaaker, dien voor zwakke, verganglijke ſtervelingen, zo als wij zijn, in alle opzichten zo heilzaamen raad, om, naamlijk, te werken, terwijl het voor ons nog dag is, eer de nacht komt, waarin wij niet meer werken kunnen, en het goede dus, dat wij bij ons leven hadden kunnen doen, voor de volgende tijden en ge-*

(6) *Jacob. 4. V. 17.*

geſlachten hadden kunnen doen, maar verzuimd hebben, voor altijd ongedaan blijven moet (7).

Over de keus der onderwerpen in deeze Gezangen zal ik wel niets behoeven te zeggen. Veelen er van zijn mij opgegeven; de overigen heb ik naar de omſtandigheden en mijne eigen opgewektheid gekozen. De daaglijkſche herinnering aan den dood *is eene geheel vrije navolging van een der ſchoonſte Gellertſche Liederen over dit onderwerp. Het Dooplied is woordelijk uit het Formuliergebed na de bediening des H. Doops, achter onzen Bijbel te vinden, genomen. Het wordt niet meer gebruikt; maar de echte geest van onze oude rechtzinnige Voorvaderen, en de juiste zin, in welken de oorſpronglijke Vervaardigers van onze Formulieren hunne woorden en ſpreekwijzen gebruikt hebben, ſtraalde er, naar mijn inzien, zo duidelijk in door, dat de hoop, waarin ik verkeer, van nog eens eene plegtigheid, zo heilig als die des Doops, van het betreurenswaardig verval, waarin zij in ons Kerkgenootſchap geraakt is, tot haaren ouden luister en*

her-

(7) *Joh. 9. Vs. 4.*

oorſpronglijke eerwaardigheid weder gebragt te zien, mij onwederſtaanbaar aan dreef, om het onder mijne Gezangen op te nemen.

Doch genoeg hiervan. Onze redelijkſte en deugdzaamſte Geloofsgenooten verlangen met mij naar Gezangen. Mogten wij eerlang met een warm en heilig hart, bij onze openbaare Godsdienſtoeffeningen, God en onzen Zaligmaaker, met Liederen, het licht, dat ons in 't Evangelie beſchijnt, waardig, danken, aanbidden, en verheerlijken, en in dien lof aanvangelijk onze gelukzaligheid vinden! Mogt ook het geringe, door mij hiertoe aangebragte verſtrekken, mogten in allen geval mijne Liederen tot ſtichting zijn, en hier en daar eene enkele godsdienſtige gewaarwording meer in het hart mijner Medechristenen verwekken! Hiertoe worden ze der Genade en den zegen van den Almagtigen en alleen Goeden aanbevolen!

Zwolle,
den 2 Maart,
1804.

*

KERS-

KERSLIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 68STEN PSALM.

Juicht, Christnen! juicht tot God om hoog,
Dat dankbre traanen uit uw oog
Voor Hem, de Aartsgoedheid, vloeiën!
Viert vrolijk deezen blijden dag,
Den ſchoonſten, dien de waereld zag
Aan haare kimmen gloeiën!
Gods Liefde, met ons leed begaan,
Zag 't ſchuldig kroost van Adam aan,
En Jeſus werd gebooren!
Hoe diep de menschheid zonk ter neêr,
Straks rees zij uit haar' afgrond weêr,
Veel ſchooner dan te voren.

Wij voelen 't, Vader! onze lof
Zinkt bij uw Liefde weg in 't ſtof;
Wie kan haar waardig denken?
Toch juichen wij voor uwen troon:
Gij ſchonkt ons uwen grooten Zoon,
Gij zult ons alles ſchenken!
ô Jeſus! Broeder! Redder! Heer!
Wij vallen voor uw kribbe neêr,
Daar voelen we onze waarde;
Maar wat ons in de toekomst beidt,
Gij blijft alle onze heerlijkheid,
Eer, Troost en Licht der Aarde!

Hoe duur is 't Menschdom U verpligt!
Zijn Reden, door uw Leer verlicht,
Kwam ſtraks haar' oorſprong nader.
Gij gaaft ons aan Gods Liefde weêr,
Het ſchuldigst hart valt in Hem neêr
Voor een vergevend Vader.
't Gebied des doods verloor zijn magt,
't Verſlindend graf zijn' donkren nacht,
't Gordijn werd opgeheven,
En 't oog zag aan zijn gindſche kust,
Na eene korte, zoete rust,
Onſterflijk, eeuwig leven!

Wie durfde in 't weemlend ſtof des doods,
Bij zo veel ſchuld, in zo veel noods,
Die heerlijke uitkomst wenſchen!
Ontgloeid van godlijk Liefdevuur,
Naamt Gij der Engelen natuur
Niet aan, maar die der menſchen!
Gij heft ze uit haar' verachten ſtand,
Gij voert ze tot Gods Rechtehand,
Niets kan haare eer vergrooten!
Wij ſtaaren op uw Rijksgebied,
En zien een eindeloos verſchiet
Van heil voor ons ontflooten!

ô God! dat zo veel liefde ons treff',
Dat haar ons eeuwig lied verheff',
En gloeiend tot U rijze!
Maar dat vooral ons hart haar eer'
En U, naar Jeſus reine Leer,
Door zijnen wandel prijze!
Wat ſchijngenot het ſtof moog' bien,
Dat wij op onzen Heiland zien
En onzen adel voelen!
Of zou de Menschheid, in uw' Zoon
Verheeven tot den waereldtroon,
Voortaan iets laags bedoelen?

LIJDENS-LIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 42STEN PSALM.

✽

Diep, ô God! in 't ſtof geboogen,
Liggen wij voor uw Gericht.
Traanen biggien uit onze oogen,
Schaamte dekt ons aangezicht.
't Schuldig ſtof ontvangt genaê;
Jeſus ſterft op Golgotha!
God zal eeuwig zonde haaten,
Jeſus ſterft van God verlaten!

Het

Heilig, heilig, heilig Wezen!
Aan uw Wetten wordt voldaan!
Heilig, heilig, heilig Wezen!
Siddring grijpt ons zondaars aan!
Hoe geteisterd hangt uw Zoon
Voor de zonde hier ten toon!
God! om zonde te vergeven
Moest uw Zoon aan 't schandhout sneeven!

Al uwe angsten, al uw kwalen,
Jesus! hebben wij gesticht.
Wij, wij deên het bloedzweet dalen
Van uw vlekloos Aangezicht:
Niet uw beulen, wij alleen
Dreeven naglen door uw leên;
Al uw striemen, al uw wonden,
Sloegen U der menschen zonden!

En Gij leedt voor zulke ſnooden
Helſche ſmart in uw gemoed?
En Gij kocht uit al hun nooden
Adams Kindren met uw bloed?
Englen ſtaamlen uwen lof!
Ach! wat kan hier 't nietig ſtof?
Wij verzinken in de liefde,
Die voor ons aan 't kruis U grieſde!

Kan het hart die Liefde roemen,
Jeſus! dat nog zonde vleit?
Neen! wie ooit uw' naam moog' noemen,
Schuuwe de ongerechtigheid!
Wie zich op uw bloed verlaat
En de zonde vliedt noch haat,
Zal zijn ſnood vertrouwen boeten;
Hij vertreedt uw bloed met voeten.

Om van zonde ons te beyrijden
Stierf Gods Zoon den wreedſten dood!
Wie zijn hart Hem toe wil wijden,
Houde wat zijn mond gebood.
Jeſus! dat uw Liefde ons dring',
Ons uw doodsangst ſteeds omring';
Wilde uw Liefde voor ons ſneeven,
Dat wij eeuwig voor U leeven!

Toch blijft uw verzoenend ſterven
't Eenigst rustpunt van ons hart.
Als wij alles, alles derven,
Blijft uw Liefde ons bij in ſmart.
Ach! wanneer ons oog eens breekt,
't Angstig doodszweet van ons leekt,
Dat uw bloed ons dan bedekke,
Ons voor God tot losprijs ſtrekke!

Vader, vol van mededoogen!
Zie ons arme zondaars aan;
Slaa op ons uw vriendlijke oogen,
Jeſus heeft voor ons voldaan;
Jeſus werd voor ons gericht;
Zonde! Dood! waar is uw ſchicht?
't Eigen Recht, dat Hem deed ſneeven,
Schenkt ons eeuwig, zalig leven!

AVONDMAALS-LIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 65STEN PSALM.

O Jefus, die, na 't bangſte ſtrijden,
Voor ons aan 't kruishout ſtierft,
En ons, door uw verzoenend lijden,
Gods Vadergunst verwierft;
Die ons, aan 't waar geluk ontweeken,
Met zo veel liefde zocht,
En door uw Leer voor 't heil wilt kweeken,
Ons voor uw bloed gekocht!

Wij komen, ſchoon wij alles derven,
Tot uw' Genadedisch,
En houden van uw liefde en ſterven
Aldaar gedachtenis.
Ons knellen duizend ſlaaffche banden;
Wij liggen in den dood;
Maar zien het leven in uw handen,
En doen wat gij geboodt.

Och! dat wij uwen Disch niet naaken
Om ſchuldvergiffenis,
Zo lang de zonde ons nog doet blaaken,
En deugd onze afkeer is.
Geen ſchuldvergeving wordt gevonden
Voor 't onvernieuwd gemoed.
Gij hebt geen vrijbrief voor de zonden
Geſchreeven met uw bloed!

De rust, bij een verkracht geweten,
Is doodelijke rust.
Wee hem, die, aan uw' Disch gezeten,
Zijn laatste vonk daar blust!
Uw bloed vertoont in gloênde trekken
Hoe God de zonde aanschouwt.
Om ons voor zijn Gericht te dekken
Stierf uwe Liefde aan 't hout.

Het doel van al uw smart en wonden
Was onze heiliging.
Het bloed, vergooten voor de zonden,
Dringt tot verbetering.
Gij roept van uit uw' angst en nooden:
„ Wie mij oprecht bemint,
„ Die houde dankbaar mijn geboden,
„ En worde als ik gezind!"

Mogt

AVONDMAALLIED.

Mogt ze veel liefde uw hart ontvonken!
Ik smeek om brand en vlam.
Der zielen pooien ze gelijken,
De harte gelijkelijk zijn.
Wie heeft een vijand nog te zoene
Aan uw vereenigingsmaal,
Of wiede, die bij de heete woede
Van zoenings hem haalt?

Ge hart, die door nog wankelmoedig gliedde,
Door nog vijandig woelt,
Heeft noode uwe eindeloze liefde,
Heeft noode zijn schuld gevoeld.
De waare Christenheid ontwaakt
Der broederlijk Geeln.
De geest, die uit uw' Godsdienst ademt,
Is reine menschenmin.

Een

Een plegtigheid, zo kleen als heilig,
Schreef ons uw Wijsheid voor,
En 't waar Geloof was bij haar veilig
De wentlende eeuwen door.
Wat ſtormen om uw' Godsdienst gierden,
Hoe hoog de nood ook klom;
Waar menſchen uw' verzoendood vierden
Was geest van 't Kristendom.

Dat ons, aan uwen disch gezeten,
Dit vast geloove voed':
Zo waar wij van uw vleesch daar eeten,
En drinken van uw bloed,
Dat ons, om uw verzoenend ſneeven,
Zo waar vergiffenis
En aanſpraak op een eeuwig leven
Van God geſchonken is.

Mogt zo veel liefde ons hart ontvonken!
Ó Staaft ons brood en wijn,
Dat duizend ponden ons geſchonken,
En kwijt geſcholden zijn,
Wie heeft een' vijand nog op aarde
Aan uw verzoeningsmaal,
Of eischt, dat hij de kleene waarde
Eens pennings hem betaal'?

Het hart, dat daar nog wraakzucht griefde,
Daar nog vijandig woelt,
Heeft nooit uwe eindelooze liefde,
Heeft nooit zijn ſchuld gevoeld.
De waare Kristenkerk omvademt
Eén broederlijk Gezin.
De geest, die uit uw' Godsdienst ademt,
Is reine menſchenmin.

Een plegtigheid, zo kleen als heilig,
Schreef ons uw Wijsheid voor,
En 't waar Geloof was bij haar veilig
De wentlende eeuwen door.
Wat ſtormen om uw' Godsdienst gierden,
Hoe hoog de nood ook klom;
Waar menſchen uw' verzoendood vierden
Was geest van 't Kristendom.

Dat ons, aan uwen disch gezeten,
Dit vast geloove voed':
Zo waar wij van uw vleesch daar eeten,
En drinken van uw bloed,
Dat ons, om uw verzoenend ſneeven,
Zo waar vergiffenis
En aanſpraak op een eeuwig leven
Van God geſchonken is.

Dat dit geloof ons hart ontgloeie
Tot deugd en heiligheid,
En 't hooge heil ons aan zich boeie
Ons door uw gunst bereid!
O Jesus! dat uw reine Leere
Ons daaglijks meer bestier'
En onze wandel tot uwe eere
Ons Kristendom versier'!

PAASCH-LIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 68STEN PSALM.

Triumf! Triumf! hosanna!
Verrijst! De magt van dood en hel
Moet voor zijn goedheid bukken.
De Leeuw uit Juda's stam verwon,
Die ons met God verzoenen kon,
En aan den dood ontrukken.
Triumf! Triumf! hij zegepraalt;
De volle losprijs is betaald,
De kwijtbrief afgegeven.
God spreekt van zijn' genadetroon:
„ Ik Beruste in 't offer van mijn' Zoon.
„ Hij leeft en gij zult leeven!"

Triumf!

Triumf! wij zien op 't moordveld neêr,
Maar Jeſus hangt aan 't kruis niet meer,
Reeds is de dood verſlonden!
Daar, waar het zoekend oog Hem mist,
Hangt, maar voor eeuwig uitgewist,
Het handſchrift onzer zonden.
Triumf! Triumf! op Golgotha
Ontſpringen ſtroomen van genaê;
Geen donder laat zich hooren!
In 't zuizen van een' zachten wind
Spreekt reeds de Vader tot zijn Kind,
Niet meer voor Hem verlooren!

Triumf! de Heer is opgeſtaan!
Wij kunnen vrolijk grafwaards gaan,
Zijn Liefde zal ons wekken!
Hij, de Eerſteling in zijnen ſtand,
Kan ons ten zeekren onderpand
Van ons verrijzen ſtrekken!
Triumf! Triumf! wat hier bezwijk',
Eens zullen wij, aan Hem gelijk,
Verklaard, onſterflijk wezen!
Ja! opſtaan, opſtaan zal ons ſtof!
Zingt, ſtervelingen! Jeſus lof!
Zijn naam blijft onvolpreezen!

PINK-

PINKSTER-LIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 19DEN PSALM.

Uw dankbre Kristenſchaar,
Verhoogde Middelaar!
Juicht in uw heerlijkheid.
Van uwen Troon van eer
Zondt Gij den Leeraar neêr,
Die in de waarheid leidt.
Uw woord houdt eeuwig ſtand;
Gij hebt uw Kerk geplant;
Gij blijft haar lot beſtieren;
Gij ſchonkt haar uwen Geest;
Wij mogen op dit Feest
Daarvan 't herdenken vieren.

Toen kindſche eenvouwigheid,
Door deezen Geest geleid,
Het licht der aarde ontſtak;
De Galileeſche mond
Voor 't ruime waereldrond
In vreemde taalen ſprak;
Toen vielen volkren neêr,
En knielden voor een Leer,
Die goud noch wellust baarde.
De Tempels ſtortten om;
Het weêrloos Kristendom
Verwon de magt der Aarde.

Och! dat die Heilfontein,
Zo godlijk mild en rein,
Niet vruchtloos voor ons vloei'!
Och! dat de zaligheid,
Zo mild om ons verſpreid,
Ons dankbaar hart ontgloei'!
ô Levensvorst! heb dank,
Dat we onder 't blij geklank
Dier heilmaar zijn gebooren,
En voor een' ſchooner dag,
Dan immer Abram zag,
Door U zijn uitverkooren!

Dat we, in een Kerk geteeld,
Met uwen Geest bedeeld,
Ons voorrecht niet verſmaên;
Maar, door uw gunst bekoord,
Op uw onfaalbaar woord
Geſtaeg naar meerder ſtaan.
Dat ons de Geest ontvonk',
Die uwe Leer ons ſchonk;
Uw woord is Geest en leven!
Wij wandlen in het licht,
Dat ons tot deugd verpligt.
Wien heeft wordt meer gegeven.

Och! waren we aan uw' Geest
Altijd getrouw geweest;
Hoe rein waar onze vreugd!
Ach! elke goede zucht
Was van dien Geest de vrucht,
Zijn lokſtem tot de deugd.
ô Heiland! leer ons zien,
Dat wij, door 't licht te vliên,
Altijd uw' Geest weêrſtonden;
En dat in ons gemoed
Aan elken trek tot goed,
Uw Geest ſteeds was verbonden!

Dat voor zijn ſtroomend Licht
Vooroordeel, dwaling zwicht',
Het bijgeloof verzink',
Uw eigen Leer ons leid'
En deugd en heiligheid
Uit uw Verlosten blink'!
Dat nooit het diep gevoel
Van onmagt ons verkoel';
Maar we aan uw woord gedenken:
„ De beste Vader let
„ Op 't kinderlijk gebed,
„ Hij wil zijn' Geest u ſchenken."

Dat rus al de Aarde U roem',
De Jood zich naar U noem',
De Heiden voor U buig',
En 's Waerelds uiterſte end,
Met uwe Leer bekend,
Van uw' triumf getuig'!
ó Jeſus! trouwe Heer!
Het Menschdom volg' uw Leer,
Die 't Menschdom moet verhoogen.
ó Koning van uw Kerk!
Bekroon uw eigen werk;
Uw wenk is Alvermogen!

DE SCHEPPING.

OP DE WIJZE VAN DEN 68STEN PSALM.

ô Eindelooze Majeſteit!
We aanbidden uwe heerlijkheid,
Zo groot als onbegonnen!
Zijt Gij bedekt voor 't ſterflijk oog,
Uw Naam gloeit aan de azuuren boog
In duizend, duizend zonnen!
ô Heemlen! Aarde! Zeên! hoe luid
Roept gij uw Scheppers glorie uit!
In u zien Hem onze oogen.
Gij meldt een Wijsheid, die niet feilt,
Een Liefde, die geen Engel peilt,
Een eeuwig Alvermogen.

Wie bragt, ô Licht! op 't enkel woord:
Wees! u uit zijne ſchatten voort,
Toen gij nog waart verborgen?
ô Zon! wie tekende u het ſpoor
Door de ongemeten ruimte voor,
En roept u elken morgen?
ô Starren, die den donkren nacht
Verheerlijkt door uw ſtille pracht!
Wien volgt gij op zijn wenken,
En loopt en wendt in uwen vaart,
Als benden, die, ten ſtrijd geſchaard,
Op 't woord huns Veldheers zwenken?

„ God, God!" roept elk, „ ons wrocht zijn hand;
„ Wij allen zijn van zijn Verſtand
„ Eene enkele gedachte!"
Dus juichen ze allen uwen lof,
En wij, wij voelen ons in 't ſtof,
Oneindige! uw Geſlachte.
Wat nacht zich om ons heenen ſtort',
Een wijze en liefdrijke Oorzaak wordt
Ook van den mensch gepreezen.
ô Stervling! hoe uw oog hier ſchreit,
God riep u tot aanwezigheid,
Het doel moet godlijk wezen!

Ja,

Ja, groote Schepper van 't Heelal!
We ontzonken door den diepſten val
Aan onzen eerſten luister.
De trekken van uw heerlijk Beeld,
Ons eens zo glansrijk meêgedeeld,
Verzwolg een aaklig duister.
Maar in dien nacht van 't bangst verdriet
Ontzonken we aan uw Liefde niet;
Wij durven wederkeeren,
Daar we U op een' Genadetroon,
Gegrond op 't bloed van uwen Zoon,
Ook als Herſchepper eeren.

Nog ſpreekt uwe Almagt: 'Er zij licht!
En nacht en duisternisſe zwicht
In onze donkre harten,
En onder eenen traanenvloed,
Dien 't waar berouw ons weenen doet,
Kiemt ons geluk uit ſmarten.
Dan zien we in Jeſus, onzen Heer,
Op uw Genade en Liefde neêr,
Die alles wil vergeven,
En ons, door U ter deugd bereid,
Door deeze zichtbre ſchepping leidt
Tot een onſterflijk leven.

Hoe blinkt in bloem, in gras, in kruid
Dan een weldaadige Almagt uit,
Waarop wij veilig bouwen!
Hoe ſchittert ons in zon en maan
En ſtarren loutre ontferming aan,
Die uitlokt tot vertrouwen!
Gij houdt, wat ge eenmaal ſchiept, in ſtand,
En laat de werken van uw hand,
Oneindige! niet zinken.
Ook wij, een prooi des diepſten noods,
Zien, uit het laage ſtof des doods,
Eene eedler Schepping blinken.

Hoe heerlijk zijn uw werken, Heer!
U danke, U loove, U prijze, U eer',
Wat is, wat was of worde!
Gij ſchept uit lijden hemelvreugd,
Uit zonde een hooger trap van deugd,
En uit verwarring orde.
ô Zaligheid van ons Geſlacht!
Hoe zwijmt bij 't heil, ons aangebragt,
Hier lof en dank te gader!
In Adam door den dood geveld,
In Jeſus ſchooner weêr herſteld!
Lof, hallelujah, Vader!

DE VOORZIENIGHEID.

OP DE WIJZE VAN DEN 91STEN PSALM.

O Eeuwige Voorzienigheid!
We eerbiedigen uw wenken,
Die zonnen door het luchtruim leidt,
En waerelden doet zwenken.
Wij bidden U ootmoedig aan,
Ook waar we U niet aanſchouwen;
Gij blijft, op donkre en lichte paên,
De zuil van ons vertrouwen.

Wat is en wordt, meldt uw Gebied
Uit duizend, duizend monden.
Wat aanzijn uit uw hand geniet,
Blijft aan uw zorg verbonden.
Gij ſchenkt de Lent' gebloemte en kruid,
Den Zomer al zijn' luister,
Den Herfst zijn' oogst van lagchend fruit,
Den Winter zijnen kluister.

De jonge Raaf, die tot U ſchreit,
Laaft Ge uit uw milde handen;
De Veldroos, die den daauw verbeidt,
Verkwikt ge in dorre zanden.
't Inſekt, dat zich voor 't oog verborg,
Voedt Ge in zijn donkre reeten;
En zou uw moederlijke zorg
Ons, uw Geſlacht, vergeten?

Gij

Gij drenkt den hei-struik en den worm
  Aan onbewoonde kusten;
En zou ons hart, hoe 't om ons storm',
  Niet in uw Wijsheid rusten?
Geen hair valt immer van ons hoofd
  Waar 't niet uw Wil zou wezen.
Zo lang ons hart aan U gelooft;
  Wat zou ons hart dan vreezen?

Schoon magt of boosheid op ons loert,
  Ons lot is met U veilig.
Uw Wil wordt altijd uitgevoerd,
  En hij is wijs en heilig.
Uw ondoorgrondelijk Besluit
  Is eeuwig als uw wezen;
Maar 't loopt op louter goedheid uit,
  Eens van 't Heelal gepreezen!

Ja,

Ja, wijze Schikker van 't Heelal!
Wat zou mij van U ſcheiden?
Mij treffe vreugd of ongeval,
Uw Liefde regelt beiden.
Ik werp mij in uw' Vaderſchoot
Met kinderlijk vertrouwen,
En blijf, in leven en in dood,
Op U, mijn' Leidsman, bouwen!

LOFLIED

AAN DEN

VERLOSSER

OP DE WIJZE VAN DEN BIJTIEN PSALM.

Zingt, zingt blij te maé,
Adams dankbre zoonen!
Jesus glorie roe!
Uit het laagste stof
Klinke uw Redders lof,
Waar hier menschen woonen!

Zingt den grooten Zoon,
Ons van God gegeven!
Zijn verheven Troon
Is voor 't waereldrond
Op genaé gegrond,
Blinkt van heil en leven!

Juicht

Juicht den Koning aan,
Die, door gunst gedreeven,
Schuldigen ontſlaan,
En wien tot Hem vlugt,
Welk een ſtraf hij ducht',
Alles wil vergeven!

Die ons voor zijn bloed
Kocht tot onderdaanen,
En ons ſtug gemoed
Tot de reinſte deugd,
Tot de hoogſte vreugd,
Hier den weg wil baanen.

Die ons bij de hand
Door dees woeste dreeven
Leidt naar 't vaderland,
En wien op Hem bouwt,
Woord en trouwe houdt
Tot in 't eeuwig leven.

Ach! ons ſchamel lied,
Ook bij gloeïnde wangen,
Meldt uw Liefde niet. —
Och! vergeef ons, Heer!
Onzen dank, onze eer,
Onze lofgezangen!

Wat, wat zien we in 't ſtof,
Heiland! van uw waarde!
Wat is hier uw lof!
Van 't Verlosſingswerk,
Jeſus! ziet uw Kerk
Slechts één ſtip op aarde.

Wat Gij ons Geſlacht,
Toen de dood U griefde,
Heer! hebt aangebragt,
Ziet geen tijd verbreid;
Niets dan de eeuwigheid
Meldt eene eeuwge Liefde!

Alles wat wij zijn,
Wat wij heilrijks wenſchen,
Wat als licht ons ſchijn',
Zijn wij U verpligt,
U alleen verpligt,
Redder van de menſchen!

Ja, U kiest ons hart
Eeuwig tot zijn' Koning!
Onder vreugd en ſmart
Gelde uw Liefde ons 't meest,
Strekke ons hart uw' Geest
Eeuwig tot een wooning!

*

EENS-

EENSWILLENDHEID

MET

GOD.

OP DE WIJS: *Hoe ſchoon ligt ons de Morgenſter.*

ô Vader, die ons leidt en voedt!
Uw Wil is heilig, wijs en goed.
Och, leer ons dit gelooven!
Op dat wij needrig, lijdzaam, ſtil,
In 't blij volbrengen van dien wil
Ons zelv' geen kracht ontrooven.
Geluk
En druk
Zijn bij poozen
Juist gekoozen,
En hier beiden
Ons naar onzen nood beſcheiden.

Och! zag ons oog, door niets geſtuit,
Hier de uitkomst van uw wijs Beſluit,
Hoe zou ons harte bloozen!
Dan ſlonk 't gemor voor dank en lof,
En wij, wij koozen in het ſtof
Den weg, door U gekoozen.
Wat lot,
ô God!
Welke ellende
Zonder ende,
Zo wij kooren
Waar den ſtervling eens beſchooren!

Hoe blind is vaak de trotſche mensch!
ô Vader! hoor toch nooit den wensch,
Die ons van U zou trekken.
Geef ons, niet wat wij bidden, Heer!
Maar wat Gij weet dat tot uwe eer
En ons geluk moet ſtrekken.
Hoe 't hart
Voor ſmart
Ook moog vlugten,
Spelt ze vruchten,
Dan voer' lijden,
Dan voer' ſmart ons tot verblijden!

Och,

Och, breng ons onder uwen Wil,
Dan draait ons heil op de eigen ſpil
Daar waerelden op draaien;
Dan woont de vrede in onze ziel,
Of 't koeltje wappert om de kiel,
Of ſtormen om ons waaien.
Zo vindt
Een kind
Zonder zorgen
Zich geborgen,
In zijn nooden
Tot den moederſchoot gevlooden!

Gij zijt de Bron van 't hoogſte Goed,
En uit uw' milden overvloed
Kunt Gij uw ſchepslen drenken,
Ook waar hun oog van weedom ſchreit,
Met meerder heil en zaligheid
Dan 't grootst vernuft kan denken.
Al 't wee
Daauwt vreê;
Onſpoed teelde
Hemelweelde,
En moet zwichten
Doet Ge uw vriendlijk Aanſchijn lichten.

Wat, buiten U, hier glanſen ſpreidt
Is ſchaduw, droombeeld, ijdelheid,
Hoe hoog het Dwaazen eeren.
Gij ſlechts, ô God! verandert niet,
Als alles, wat het oog hier ziet,
In 't eind" tot niet zal keeren.
Wat ſtaa,
Vergaa,
Mooge zinken,
Onder 't blinken;
Wat moog' kwijnen,
God blijft over aan de Zijnen!

HET HEMEL-LEVEN.

OP DE WIJZE VAN DEN 38STEN EN 61STEN PSALM.

Leven, leven, eeuwig leven,
Mij gegeven
In mijn' Middaar, door mijn' God!
Hoe verzacht gij al mijn lijden,
Al mijn strijden,
Onder 't allergruwzaamst lot!

Onder aardsche vreugde en smarte
Blijft mijn harte
Veel te groot voor stof en aard';
Wat eens eindigt, of 't mag blinken
Of reeds zinke,
Is mijn hoop en vrees niet waard'.

Boven tijd en ſtof verheeven,
Hem te leeven,
Die mij minde tot den dood;
Die, voor mij aan 't kruis geſlagen,
Door zijn plaagen
Mij het levensperk ontſloot.

Naar zijn reine Leer te handlen,
Steeds te wandlen
Op het ſpoor, dat Hij betrad,
Geeft aan mijn natuur die waarde
Reeds op aarde,
Die ik denken kan of vat.

Wie zich hier een' Hemel droome,
Waar een loome
Werkclooze rust verdooft,
Streeft niet onder 't aardsch gewemel
Naar den Hemel,
Dien ons Jeſus heeft beloofd.

Waar geen bomen ons beletten
Voor te zien:
Wie men hier op aerd' begon,
De eigen gronden te beseven,
Die in 't leven
Ons niet bekoren kon;

Daar alleen, daar zal 't ons deeren
Hemel weezen
Voor het hart, die Jesus mint,
Dat de voorsmaak van die woonde,
Hier reeds smeekte,
Als het nemmeer wierd gezind.

Wat zaamheid, die het noch zinnen,
Maar verwinnen,
Maar nu vrij haar doel bestrijt;
Die, door onder 't vurigst danken
God te danken,
't Alderhoogste goed genoot;

Geeft den Hemel al zijn waarde,
Vormt deeze aarde
Reeds ten hemel voor 't gemoed,
Dat in 't oeffnen van zijn krachten
Heil blijft wachten,
Rustloos naar volmaaking ſpoedt.

Jeſus, Heer van dood en leven!
Doe ons ſtreeven
Naar gelijkheid met uw Beeld.
Dit zij, onder 't moeilijkst poogen,
In onze oogen,
't Uitzicht, dat ons 't meeste ſtreelt.

Dan zal 't hart U, bij ons ſcheiden,
Vrolijk beiden,
Vrolijk ſtreeven tot zijn' God,
En, tot hemeldeugd gereezen,
Vatbaar wezen
Voor een' hemel van genot.

BOET-LIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 103DEN PSALM.

Ach, God! ach, God! waar zal ik heenen vlugten?
Mijn zwaare ſchuld heeft uwe ſtraf te duchten,
En beeft te rug van uw rechtvaardigheid.
Uw goedheid zelfs heeft mij zoo veel vergeven,
Droeg mij zo lang bij een onwaardig leven,
Dat zij niet meer voor mijne redding pleit.

Uw taai geduld zou mij met recht verdoemen;
Ik zelf, ik moest het vonnis billijk noemen,
Daar ik voor U, met ſchuld bedekt, verſchijn.
Ach! kan mijn hart zich zelven naauw gedoogen,
Wat moet ik zijn in uwe heilige Oogen,
Daar Englen zelfs niet vlekloos rein in zijn!

Moest iets in mij mijn hoop op redding ſchooren,
Ach, Heer! ach, Heer! ik waar gewis verlooren;
Niets is in mij, of 't is uw gramſchap waard'.
Mijn traanen zijn voor U bevlekt met zonden,
Mijne onmagt zelfs is aan mijn ſchuld verbonden;
Gekweekte lust heeft haar in 't hart gebaard.

Maar om U-zelv' wilt Gij genadig wezen,
Hoe hoog mijn ſchuld, Erbarmer! zij gereezen,
Om de eer uws Naams is mij nog hulp bereid.
Die grond houdt ſtand, wat immer moog' bezwijken;
Hij is de rots, die wanklen kan noch wijken,
En hangt niet af van mijne onwaardigheid.

Op hem alleen durve ik vergeving vraagen,
Het brekend oog op Jeſus kruis geſlaagen.
Hoor, hoor zijn bloed, het pleit nog als weleer!
Hoe lang, hoe ſnood mijn daên uw wetten ſchonden,
Om de eer uws Naams vergeef mij al mijn zonden,
Want Gij zijt God, en niet een mensch, ô Heer!

Wat eer zoudt Gij van 't laage ſtof erlangen,
Dan dat het leer' van U om niet ontvangen,
Zich zelv' ontzink en voor Genade buig',
Bij al zijn ſchuld op uw beloften bouwe,
Zelfs in den dood nog op uw' Naam vertrouwe
En op uw woord geloovig: amen! juich'?

Maar, ach! al wierd mij al mijn ſchuld vergeven,
Mijn onrein hart bleef U op nieuw weêrſtreeven,
Zo 't niet hernieuwd, zo 't niet herbooren wordt.
Geen opzet baat, hoe vast het thans moog' ſchijnen,
Waar zonde lokt, zal 't als een rook verdwijnen,
Wat traanenvloed mijn oog ook heden ſtort.

De zinlijkheid, hoe zeer ze ook loon' met ſmarte,
Beheerscht nog ſteeds mijn diepverdorven harte,
Dat in haar kelk vergeefs voldoening zoekt.
Haar vuige wenk doet me in haar dwangjuk draaven,
En ſleept de lust en neiging meê als ſlaaven,
Ook waar het hart haar kluisters reeds vervloekt.

Ge-

Genadig God! wie zal die banden breken,
Wie in mijn ziel de reine vonk ontſteken,
Die nooit weêr dooft, maar onder weêrſtand groeit?
Wie zal het zaad in d'akker doen ontſpruiten,
Wiens groei, hoe teêr, verderf noch dood meer ſtuiten,
Maar dat in 't ſtof reeds voor den hemel bloeit?

Gij, Gij alleen, wien onbeperkt vermogen
Tot werktuig ſtrekt van eindloos mededoogen,
Die eens uw bloed voor mijne ſchuld vergoot;
Uw Liefde wil mijn vuige banden ſlaaken,
Mij waarlijk vrij, mij Hemelburger maaken;
Voor haar was niets, mijn Redder! ooit te groot.

Ik werp me in 't ſtof, mijn Heiland! voor uw voeten,
Waar nimmer iets dan redding was te ontmoeten.
Daar lig ik, Heer! voor reekning van uw trouw!
Op uwe hulp blijve ik geloovig leeven;
Op uwe hulp zal ik blijmoedig ſneeven;
Gij blijft de Rots, waarop ik eeuwig bouw!

En zou mijn hart voortaan nog angstig vreezen?
ô Neen! ik weet, ik zal verwinnaar wezen,
Als ik met U, met U, den ſtrijd begin.
Wat nooden hier mijn matte borst nog prangen,
Ik zal gewis de zegekroon erlangen,
Want Gij, Gij ſtaat mijn hart voor de uitkomst in.

DE BEDRIEGLIJKHEID DER ZONDE.

OP DE WIJZE VAN DEN 100STEN PSALM.

ô God, die, eindloos goed en groot,
Voor ons uw' Zoon gaaft in den dood,
Gij eischt, dat deugd en heiligheid
Ons hier ten hemel voorbereid.

Och! dat uw Geest ons hart verlicht',
De magt der zinlijkheid hier zwicht',
En wij, door uwen Zoon geleerd,
Zien hoe ge ons waar geluk begeert.

Wat

Wat oogst de mensch hier zonder deugd?
Een lang berouw na korte vreugd!
Bedwelming wijkt, verdooving zwicht,
Hij ſchouwt — daar ſtaat het jongst Gericht.

Dat de Ondeugd vrij op roozen treed'
De wroeging boort door 't zachtst tapet
Hij, wien hier de onrust nooit verlaat,
Treedt ſteeds op doornen waar hij gaat.

Of 't ligchaam hier ſcharlaken dek'
Of grove pij tot kleed verſtrek'
De waare bron van vreugd en ſmart
Ontſpringt ſteeds in ons eigen hart.

Wie hier zijn kracht der zonde wijdt,
Wijdt een bedrieglijk werk zijn vlijt.
Het heil, dat hij zo angstig zoekt,
Wordt, bij 't genot, door hem vervloekt.

Maar die op uw Genade bouwt,
Uw Wetten dankbaar onderhoudt,
Vindt hier reeds zielrust in 't gemoed,
En eens bij U het hoogſte Goed.

Wat ſmart in 't eerst de zelfſtrijd baar'
Hij wordt door oeffning minder zwaar;
Ras heeft de lust hier afgevleid,
En dan wordt pligt tot zaligheid.

Bij elken pligt, getrouw betracht,
Verliest de zonde iets van haar kracht;
Bij elken lust, hier eens voldaan,
Neemt zij in ſterkte en krachten aan.

Dan zinkt de mensch, Gods Beeld weleer,
Ten vuigen ſlaaf der zonde neêr.
Zij wenkt — zijn kracht ſtaat ijlings ſtil;
Hij vloekt haar, maar volbrengt haar' wil.

Algoede God! ach, leer ons zien,
Dat wij, waar wij de zonde vliên
En ons ontworstlen aan haar juk,
Den weg betreên tot ons geluk;

Dat ieder zaad, met ſmart gezaaid,
Eerlang met blijdſchap wordt gemaaid;
De zaaiër hier ſlechts uuren ſchreit,
De maaiër juicht voor de eeuwigheid;

Dat elke zonde ons zelv' verlaagt,
Aan 't waar geluk des levens knaagt,
En, onder al den glans der aard',
In 't eind' toch niets dan wroeging baart;

Dat, bij al 't ondermaansch verdriet,
Hij hier het zaligst lot geniet,
Die een gerust geweten heeft,
En voor geen dood of oordeel beeft;

Die vrolijk U zijn' Vader noemt,
Die in het kruis van Jesus roemt,
En bij het licht, door Hem verspreid,
Hier daaglijks rijpt voor de eeuwigheid.

ó Vader, die op 't smeekgebed
Van zondaars om uws Zoons wil let!
Dat uw Genade ons hart verblij',
En dit ons lot op aarde zij!

JE-

JESUS,

DE KEUS

VAN 'T HARTE.

OP DE WIJZE VAN DEN 118DEN PSALM.

De Weereld mooge ons heil belooven,
Wij kiezen 't heil, dat Jeſus biedt.
Een windvlaag kan het eerſte rooven,
Het heil van Jeſus eindigt niet.
ó Heiland, op wiens woord wij bouwen,
Gij blijft ons bij, als alles zinkt;
Gij zijt de zuil van ons vertrouwen,
De ſtar, die eeuwig voor ons blinkt!

Waar we ooit verandring zien of vreezen,
Wat immer voor ons hart verkeer',
Gij zult altijd dezelfde wezen,
Uw trouw verandert nimmermeer.
Ô Heiland, op wiens woord wij bouwen,
Gij blijft ons bij, als alles zinkt,
Gij zijt de zuil van ons vertrouwen,
De ſtar, die eeuwig voor ons blinkt!

Wie onze kleenheid moog verachten,
En ſmaadend op ons nederziet;
Wij kunnen op uw' bijſtand wachten,
Uw liefdehart verſmaadt ons niet.
Ô Heiland, op wiens woord wij bouwen,
Gij blijft ons bij, waar alles zinkt,
Gij zijt de zuil van ons vertrouwen,
De ſtar, die eeuwig voor ons blinkt!

Als Ondren, Vrienden, ons begeven,
En wij verſmachten in den nood,
Laaft ons uw hand met eeuwig leven,
Blijft gij ons bij in nood en dood.
ô Heiland, op wiens woord wij bouwen,
Gij blijft ons bij, als alles zinkt,
Gij zijt de zuil van ons vertrouwen,
De ſtar, die eeuwig voor ons blinkt!

Wat rampen rustloos om ons gieren,
Schoon niets dan ſmart de ſmart verſoost,
Gij wilt ze tot ons heil beſtieren,
En blijft, bij allen, onze troost.
ô Heiland, op wiens woord wij bouwen,
Gij blijft ons bij, waar alles zinkt,
Gij zijt de zuil van ons vertrouwen,
De ſtar, die eeuwig voor ons blinkt!

Ook als de Wekbazuin zal blaazen,
De Richter tot het oordeel ſpoedt,
Zal, hoe de donders om ons raazen,
Uw ſchild ons dekken voor hun' gloed.
Ô Heiland, op wiens woord wij bouwen,
Gij blijft ons bij als alles zinkt,
Gij zijt de zuil van ons vertrouwen,
De ſtar, die eeuwig voor ons blinkt!

Schoon duizend zonden ons bevlekken,
En onze deugd als ſtof verdwijn',
Zult Gij ons met uw bloed bedekken,
En 't vonnis zal vergeving zijn.
Ô Heiland, op wiens woord wij bouwen,
Gij blijft ons bij, als alles zinkt,
Gij zijt de zuil van ons vertrouwen,
De ſtar, die eeuwig voor ons blinkt!

ONZE BESTEMMING.

OP DE WIJZE VAN DEN 65STEN PSALM.

✽

ô Sterveling, gevoel uw waarde!
Wat u in 't ſtof nog vleit,
Uw hart is veel te groot voor de aarde,
Gij leeft voor de eeuwigheid.
De Tijd, die alles weg doet zinken,
Bepaalt uw grootheid niet;
Gij ziet voor uw volmaking blinken
Een eindeloos verſchiet.

Zoudt ge om een wuft geluk hier ſlaaven,
Dat bij 't genot reeds zwicht,
En met een hand vol ſtofs begraaven
Een eeuwig vergezicht?
Uw hart, dat eindloos blijft begeeren,
Is niet beſtemd voor ſchijn.
Uw grootſche taak is hier te leeren
Aan God gelijk te zijn.

Daartoe wordt ge onder ſmart en ſtrijden
Gevormd en opgevoed;
Daartoe vergoot bij 't vreeslijkst lijden
Uw Heiland eens zijn bloed;
Daartoe roept God en ſterkt u tevens
In de Evangelie-blaên;
Daartoe biedt Hij den Geest des levens
U, op uw ſmeekbede, aan.

Dit aanzijn mooge u ras ontzweeven,
ô Mensch, gebruik het wijs!
't Bezit, verknocht aan 't volgend leven,
Een' eindeloozen prijs.
De kleenſte ontwikkling houdt haar waarde,
Wat ooit de tijd verſtoort;
Maar 't zaad, dat hier verſlikt in de aarde,
Brengt nimmer vruchten voort.

Het ſtof moog' met den wind verwaaien,
Tot vroeger ſtof vergaêrd,
De mensch zal eenmaal zeker maaien,
Wat hij hier zaaide op aard'.
Hier hangen van geringe ſchreden
Vaak deugd en ondeugd af,
Van oogenblikken eeuwigheden
Aan gindſche zij' van 't graf.

Och! dat wij nimmermeer vergeten,
Als ons de zonde vleit,
Hoe zij de rust van ons geweten
Haar doodlijk ſtriknet ſpreidt;
Hoe diep wij aan 't geluk ontvielen;
Hoe duur wij zijn verlost,
En wat de redding onzer zielen
Aan Jeſus heeft gekost.

ô Gij, aan wien wij deugd en leven
En alles zijn verpligt,
Getrouwe Heiland! leer ons ſtreeven
Naar 't Rijk, door U geſticht.
Dat wij den prijs der menschheid voelen,
Zo hoog door U vereerd,
En altijd dat geluk bedoelen,
Dat de eeuwigheid vermeêrt.

Dan zal ons hart het ſtof verachten,
Dat Dwaazen aan zich boeit,
En naar de zalige oorden ſmachten,
Waar 't vast gelaarnte gloeit.
Dan zullen we, onder 't aardsch gewemel,
Op de aangewezen baan
Voorſpoedig rijpen voor den hemel,
En eens hem binnen gaan.

EEN

EEN LIED

VOOR

LIJDENDEN.

OP DE WIJZE VAN DEN 130STEN PSALM.

✱

Ó Gij, die mijne ellende,
Mijn bange dagen ziet,
Tot wien ik de oogen wende
In nachten van verdriet!
Verhoor, ó God! mijn ſmeeken,
Waar alles mij ontvlugt;
Aanſchouw de traanenbeeken
Van 't hart, dat tot U zucht.

Ach,

Ach, Heer! waar blinkt ontfermen,
Waar lagcht mij redding aan,
Dan in uw Vaderarmen,
Die mij nog openſtaan?
Mijn angst toch, al mijn zorgen,
De nood, die 't hart beknelt,
Zijn niet voor U verborgen,
Die al mijn traanen telt.

Och! leer mij in mijn nooden
Op U, op U ſlechts zien,
Mijn eigen wil meer dooden,
En d'uwen hulde biên.
Toon mij, bij al uw ſlagen,
Dat Gij nog Vader zijt.
Wat kan mijn hart niet draagen,
Zo lang me uw Wil verblijdt?

Ja,

Ja, Bron en Steun mijns levens!
Mijn Vader en mijn God!
Uw Liefde en Wijsheid tevens
Beſtuurden ſteeds mijn lot.
Wat rampen mij beſtrijden,
Wat om mij ſamenſpant,
Den beker van mijn lijden
Vervulde een Vaderhand.

Ook bij mijn bangſte ſmarten
Blijft ge op mijn heil bedacht;
Gij plaagdet nooit van harten
Het menſchelijk geſlacht.
Het leed, dat zelfs den Boozen
Hier ſtrekt tot tuchtiging,
Werd door uw hand gekozen
Tot hun verbetering.

Zij oogſten op hun paden,
Voor 't eens gedroomde heil,
De vruchten hunner daden,
Ellende, zonder peil.
Dan zien ze in 't geen hen ſtreelde,
Gebrek en bangen nood,
En in 't gevolg der weelde
De wroeging en den dood.

Gij hunwaarts aan zoude ſnaren,
Aan zeedlijk kwaad hier pijn,
Op dat in 't eind' hun haren
'Er van gekpeend zou zijn.
Op dat hier toe U nader',
Voor U om redding kniel;
Dan toont ge U weêr hun Vader,
En redt hun bange ziel.

Dan

Dan keert Gij tot hen weder
En vreugd vervangt hun ſmart;
Dan daalt de zielrust neder
En hemelt in hun hart;
Dan juichen ze om een lijden,
Dat zo veel heils verving,
Wijl Englen zich verblijden
Om hun verbetering.

En zou het hart vertzagen,
Dat op uw' Naam vertrouwt,
Als 't onder uwe ſlagen
Een vaderhand aanſchouwt?
Zou ramp de hoop vermindren
Der ziel, aan U gewijd?
Neen, Vader! 't zijn uw kindren,
Die Gij het meest kastijdt.

Gij ſlaat een ieglijk zoone,
Dien Gij het tederst leidt,
Op dat hij 't beeld vertoone
Van uwe Heiligheid.
Dan breeken de ijsren banden
Van zinlijkheid en lust;
Dan wordt, wat ſtof deed branden,
Door traanen uitgeblusscht.

Dan komt niet meer te ſtade,
Wat eigen kracht eens bood;
Dan wordt ons uw Genade
Genoeg voor elken nood;
Dan leeren we ons onzinken,
En vollen heel ons niet;
Maar zien den Rotsſteen blinken,
Die nooit den voet ontſchiet.

En zoude uw Roé nog wonden,
Waar 't hart uw' weg verkoos?
Neen! waar eens doornen ſtonden,
Bloeit dan een hemelroos.
Dan zien wij dat uw liefde
Ons dekte in elk gevaar,
En 't lijden, dat ons griefde,
Uw beste zegen waar'.

En eens, hoe juicht ons harte,
Als uw Genade eens wenkt,
Als Ge ons, na korte ſmarte,
De kroon der zege ſchenkt,
En we in haar reinſte ſtraalen,
Haar ſchittrendst puikgeſteent',
De traanen 't ſchoonst zien praalen,
In 't proefperk eens geweend!

Ja,

Ja, Vader, trouwe Vader!
Reeds ſuichen hart en mond:
Nooit was uw liefde ons nader,
Dan waar ge ons lijden zondt.
Gij toetste ons in 't verborgen,
En leidde ons op uw pad;
Maar hadt, bij al ons zorgen,
Ons bij de hand gevat.

Ach! zou ons hart nog ſchrikken
Voor ons toekomstig lot?
De ſmart duurt oogenblikken,
Eene eeuwigheid 't genot!
Neen, wat ons hier nog beide
Wij ſtellen 't in uw hand,
En treên, op uw geleide,
Gerust naar 't Vaderland.

ALGEMEEN GEBED.

OP DE WIJZE VAN DEN 100STEN PSALM.

ô Groote God, die t' aller tijd
In Christus onze Vader zijt!
Wij ſtorten onzer aller nood
Ootmoedig in uw' Vaderſchoot.

Doe ons gelooven, op uw woord,
Dat Gij ons arme zondaars hoort,
Niet om onze eigen waardigheid,
Maar om uw' Zoon, die voor ons pleit.

Dat wij op uwe Vadertrouw,
Hoe ſchuldig zich ons hart beſchouw',
Niet twijffelen of Jeſus bloed
Heeft al die ſchuld voor ons geboet.

Dat

Dat in ons hart dit vast geloof
De liefde tot de zonde doof,
En dagelijks ons meer geleid'
Tot Christendeugd en heiligheid.

Dat altijd uw Getuigenis
En Woord, dat eeuwig zeker is,
Ons meerder gelde en aan zich bind',
Dan alles wat ons hart bevind'.

Dat ſteeds, ô hoogſte Majeſteit!
Ons hart uw tegenwoordigheid,
Bij al zijn poogen, diep gevoel',
Op dat het meer uwe eer bedoel'.

Stort ons die liefde tot U in,
Die zich vertoont in menſchenmin,
Op dat, waar we op uwe aarde ook treên,
Wij vreugd verſpreiden om ons heên.

Dat onze hand graag traanen droog',
Weldaadigheid ons hart verhoog',
En onder hoog of laag bedrijf
De Menschheid ons ſteeds heilig blijv'.

Sterk, waar verzoeking lokkend lagcht,
Ons zinlijk hart door uwe kracht,
En geef ons tot de deugd ſteeds moed,
Al kost ze ons welvaart, eer, en goed.

Schenk ons een hart, dat ſtil en blij
Met uwen wil vereenigd zij,
Dat altijd zijn beſcheiden deel
Veel meer dan goud en ſchatten ſtreel'.

Lagcht ons op aarde voorſpoed aan,
Dat wij naar dankbren ootmoed ſtaan;
Of vloeit ons ramp op ramp hier toe,
Dat ze ons uw' Zoon gelijken doe.

Dat ſlechts, bij voorſpoed of bij leed,
Ons hart geen oogenblik vergeet',
Hoe, zonder zelfverloochening,
Geen ſterveling ooit ten hemel ging.

Dat wij in welſtand of in nood
Geduurig denken aan den dood,
En die gedachte ons daaglijks meer
Bedachtzaamheid en wijsheid leer'.

Zal

Zal onze leeftijd hier voortaan
Uit oogenblikken flechts beſtaan,
Zo vind' de dood ons vroeg bereid,
En rijp voor U en de eeuwigheid.

Of wel beſtemde uw Albeſtier
Ons eene langre loopbaan hier,
Begeef, wat immer ons ontſchiet,
Ons dan ook in de grijsheid niet.

En is ons einde eens daar, ô Heer!
Zie dan genadig op ons neêr,
En dat om Jeſus dierbaar bloed
De zielrust heerſche in ons gemoed.

*

LIED

NA DE

BEDIENING VAN DEN H. DOOP.

OP DE WIJZE VAN DEN 103DEN PSALM.

Wij danken U, barmhartig God en Vader!
Dat ge, uit Genade, ons en ons kroost te gader,
Om 't bloed uws Zoons alle onze ſchuld vergaaft;
Ons, door uw' Geest, hebt tot uw Kerk doen komen,
Tot Leên uws Zoons, tot Kindren aangenomen,
En door den Doop dit heil ons plegtig ſtaaft.

Wij bidden U, wil ons om Jeſus hooren!
Och! dat het Kroost, thans door den Doop herbooren,
Altijd uw Geest, uw heilge Geest regeer',
Op dat het, vroom en Christlijk opgetoogen;
Tot elke deugd, die 't ſaam uw' Naam verhoogen,
Steeds wasſen mooge in Christus, hunnen Heer.

Zo

Zo worde uw Gunst, uw Vadergunst, gepreezen,
Die Ge ook, ô Heer! ons allen hebt beweezen;
Zo ſtem' ons hart ſteeds met uw wetten in;
Op dat het trouw, in alle deugdbetooning,
Zijn' Heiland volge, als Leeraar, Priester, Koning,
En, onder Hem, wat zonde kweekt, verwin'.

Op dat uw Naam, ô eindloos goede Vader!
ô Zoon! ô Geest! ô eenig God te gader!
Door hun en ons altijd verheerlijkt word';
Op dat ons hart U dankbaar eer bewijze,
U vrolijk roeme, U rustloos loove en prijze,
Tot dat de tijd in de eeuwigheid zich ſtort!

LIED

NA DE

BEDIENING DES H. AVONDMAALS.

OP DE WIJZE VAN DEN 24STEN PSALM.

U loove en dank' wat in ons is,
ô Heiland! die aan uwen disch
Op nieuw U-zelv' ons hebt gegeven;
Die ons, door ſchuld bezwaard, gemoed
Gelaafd hebt met uw vleesch en bloed
Tot een ouſterflijk, zalig leven.

Nu juicht ons hart uit onzen nood.
Wij lagen midden in den dood,
Maar vonden 't leven in uw liefde.
Och! dat ons hart het nooit vergeet'
Wat Gij, Getrouwe! voor ons deed
Toen U de doodſchicht voor ons griefde!

Och!

Och! vierden wij gedachtenis
Van eene liefde aan uwen disch,
Die duizend levens niet vergelden;
Hoe moesten we in het laage ſtof
Door onzen wandel uwen lof,
Uw naamelooze gunst, vermelden!

Ontvlam, mijn ziel! ontvlam voor Hem!
Paar dankbaar voor Hem hart en ſtem;
Zijne eer zij eeuwig uw bedoelen!
Dat wat in zonde en waereld blink',
Bij U voor eene liefde zink'
Die zelfs de dood niet kon verkoelen.

Ja, dierbre Jeſus! Vriend in ſmart!
Gij ſlechts hebt aanſpraak op ons hart,
Gij hebt ze door uw bloed verkreegen!
Ja, dierbre Jeſus! ja, voortaan
Moest elke polsſlag voor U ſlaan,
Moest Gij ons meer dan alles wegen!

Maar,

Maar, ach! gij kent uw maakſel, Heer!
Gij weet, hoe ligt het van U keer,
Naauw door U aan den nood ontreezen.
Och, dat uw liefde ons tot U trekk'!
Wat uit ons voortvloeit, blijft gebrek,
Wat Ge in ons werkt, zal heilig wezen.

Och, dat de Geest, door U beloofd,
Die in U is, gezegend Hoofd!
Ook ons uw Leden meer doe leeven!
Dan leeven wij, getrouwe Heer!
Tot U en tot uws Vaders eer,
En ons geloof zal vruchten geven.

DE VOORTREFFELIJKHEID

VAN

DE LEER VAN JESUS.

OP DE WIJZE VAN DEN 84STEN PSALM.

Wat zwoegt ge, ô Mensch! naar goud of eer
Daar gij in Jesus reine Leer
Den grootsten schat bezit op aarde?
Waar is u hooger heil bereid?
Zij voedt u op voor de eeuwigheid
En leent u eenmaal Englenwaarde.
Zij stemt uw hart tot waare deugd,
En vormt uw ziel voor hemelvreugd.

Ó Voel de waarde van dien ſchat,
Die 't grootst geſchenk in zich bevat,
Dat in het ſtof U kon verbeiden;
Een gift, der hoogſte liefde waard';
God gaf ze door zijn' Zoon aan de aard'
Om menſchen tot Hem op te leiden.
Zij wijst, bij al den aardſchen druk,
Den zeekren weg tot waar geluk.

Lagcht U hier waare grootheid aan,
Gij kunt ze op uwe levensbaan
Alleen van haaren invloed wachten.
Ze is juist geſchikt voor uwen ſtand,
Staat met uw' aanleg in verband,
En is berekend naar uw krachten.
Mensch! zo zij U geen bijſtand biedt,
Bereikt gij uw beſtemming niet.

Bepaalt, of ook in schooner Licht
Vermaakter beeld waar uw gesicht
Van menschenzijde geschied zweefde,
Dan de echte Christen weezen zou,
Die, aan zijns Heilands Leer gewaar,
Haar met zijn hart en daên beleefde,
En dagelijks in die dengden wies,
Die hij door haar bereiken kon.

Waar vindt ge een' God, een Majesteit,
Zo vleiende in heiligheid,
Zo boven allen lof verheven,
Zo vreesselijk voor het hoos gemoed,
Waar voor 't bemuwend hart zo groot,
Zo rijk, zo mild in 't deelnemingeven?
Kom, toon me een' God, zo groot, zo goed
Als Jesus Leer aanbiedend doet!

Waar

Waar dringt de reinſte menſchenmin
Met zo veel krachts den boezem in,
Waar zijn de driften min verbolgen,
Dan waar het hart geen vijand heeft,
Voor haatren bidt, altijd vergeeft;
En 't beste Wezen na leert volgen?
Waar ſpreidt Menschlievendheid zo ſchoon,
Zo goddelijk een' glans ten toon?

Baart Liefde alleen hier reine deugd,
Slechts Jeſus Leer, die 't hart verheugt,
Doet haar tot bron der deugd verſtrekken.
Wie buiten haar naar de eerkroon loopt,
Wordt ligt door loon of ſtraf genoopt,
Kan hoogmoed tot zijn taak ligt wekken.
Voor liefde, waare liefde alleen,
Was pligt en zaligheid ſteeds één.

De liefde tot den hoogen God
Vereent ons hart met zijn Gebod,
Doet ons Hem dienen zonder vreezen;
De liefde tot den Evenmensch
Maakt zijn geluk tot onzen wensch,
Doet ons hier alles voor hem wezen.
Waar blinkt een deugd, die meer bekoort,
Waar vloeit ze uit reiner bronnen voort?

Waar wordt aan uw beklemd gemoed
Vergeving om een godlijk Bloed
Voor al uw ſchuld om niet geſchonken?
Waar kan een Geest, door niets beperkt,
Die 't willen en volbrengen werkt,
Uw hart, uw magtloos hart, ontvonken?
Waar loopen Gods volkomenheên
Met ons waarachtig heil in één?

Waar vindt de mensch in zijn verdriet
Den troost, dien Jesus Leer hem biedt?
Waar is in 't lijden God hem nader?
Waar ziet zijn oog in schooner licht,
Ook waar de Tuchtroê nimmer zwicht,
Het doel van een' vergevend Vader?
Waar is zijn eeuwig zalig lot
Gegrond op de eer van zijnen God?

ô Stervling! wat u ooit ontzink',
Dat deeze Leer nog voor u blink'
Waar gij uw' jongsten snik zult geven!
Zij is het licht voor uwen voet,
De staf, die u voor wanklen hoedt,
Uw zeekre Gids tot beter leven.
Met haar zijt gij in elken kring,
In elken stand, Gods kweekeling.

Zij blijve uw beste ſchat op aard',
De Parel, in uw oog zo waard',
Dat ge alles om haar kunt verzaken;
Zo zal ze u troosten in den nood,
U onderſteunen in den dood,
U 't graf ter koele rustplaats maaken,
En waar het jongst Gericht u beidt,
U rijp doen zijn voor de eeuwigheid.

OVER 'T GEBRUIK VAN HET EVANGELIE.

OP DE WIJZE VAN DEN 25STEN PSALM.

Grootſte Vriend der Stervelingen!
Jeſus, troost van ons Geſlacht!
Die de hoogſte zegeningen
Door uw komst aan 't Menschdom bragt;
Die aan een verachtlijk kruis
Ons ter liefde zijt geſtorven,
En ons in uws Vaders huis
Naam en wooning hebt verworven;

Die

Die ons door uw Leer verlichtte,
Ons het leven maakt bekend,
En een Rijk van waarheid ſtichtte,
Dat in zaligheid zich endt.
Die een' Geeſt verwierft en ſchonkt,
Die den weg tot U kan leeren,
Die de ziel tot deugd ontvonkt,
Die de harten kan bekeeren.

Heer! van onze vroegſte jaaren
Hebt Ge ons bij dat licht behoed,
Liet Gij 't heil ons openbaaren,
Ons verworven door uw bloed;
Schoon ons hart U bleef verſmaên,
Liet Ge ons roepen, lokken, nooden,
En uw hart bleef openſtaan,
Hoe verſteend we uw liefde ontvlooden.

Duizend weldaên, nooit volpreezen,
Stroomden rustloos op ons neêr.
Ó Wat moesten wij niet wezen;
Maar, helaas! wat zijn wij, Heer?
Ach! wij bleeven tegen 't licht,
Tegen al uw liefde ſtrijden!
Schaamte dekt ons aangezicht,
Daar wij zo veel ſchulds belijden.

Duizend krachten, ons geſchonken,
Kwijnden ongebruikt daarheên.
Magtloos en in 't ſtof verzonken,
Ligt aan ons de ſchuld alleen.
Gij beloofde aan 't biddend hart
Mildlijk uwen Geest te geven;
Ach! wij misten zonder ſmart,
Wat ons hart bleef wederſtreeven.

Al-

Alles wilde God ons ſchenken,
Hij, Hij ſchonk ons zijnen Zoon!
En wij durfden Hem verdenken,
Uwe liefde en trouw ten hoon.
Ach! wij zochten naar Genaê,
Waar wij in haar ſtroomen baadden.
Alles kwam ons heil te ſtaê,
Alles durfde ons hart verſmaaden!

Wie geen krachten ooit beproefde,
Wendde ſnood zijne oonmagt voor;
Wie altijd uw' Geest bedroefde,
Dat die Geest zijn hart niet koor'.
Op een wonder van uw hand
Bleeven wij in ſchijn verbeiden,
Om gerust in d' ouden ſtand
't Zondenleven voort te leiden.

Zo bleef uwe Leer verlooren
Voor ons willig ongeloof;
't Oor mogt vrij uw roepſtem hooren,
't Hart bleef voor die roepſtem doof.
Hoe 't geweten keer op keer
Ons uit onze rust mogt wekken,
Wij, wij durfden met uw Leer
Deeze ſhoodheid nog bedekken.

Heer! uw oordeel waar rechtvaardig
Zo Ge ons van uw heil verſtiet,
En ons, als die gunst onwaardig,
Met uw Woord en Geest verliet;
Zo een nacht van donkerheid
Op ons pad werd neérgezonden,
En we ons, door ons zelv' geleid,
In een' afgrond wedervonden.

Maar

Maar wij pleiten op die liefde,
Ach! zo lang door ons miskend,
Die voor ons aan 't kruis U griefde,
Zie op onze diepe ellend'!
Wijk niet van ons met uw Leer!
Nog komt ons uw bloed te stade!
Onze schuld is groot, ô Heer!
Maar nog grooter uw Genade!

Och! dat wij de waarde voelden
Van het Licht, dat ons omstraalt,
En voortaan het heil bedoelden,
Eens zo duur door U betaald!
Ja, gering is onze kracht;
Maar wie zocht voor U te leeven,
Dien uw Liefde heeft verwacht,
Dien uw bijstand heeft begeven?

Heer! uw Heilwoord kwam van boven,
Was ſteeds leven, was ſteeds geest;
Is voor allen, die gelooven,
Kracht en Wijsheid Gods geweest!
Leer ons trouw zijn in het kleen!
Die het geen hij heeft ontvangen,
Trouw en ijvrig blijft beſteên,
Zal geduurig meer erlangen.

Maar wat wij ook immer trachten,
Dat ons hart op U betrouw',
Van uw Leer zijn heil blijf wachten,
Op uw bloed zijn hoope bouw'.
Dat ons niets die hoop ontroof',
Maar uw Liefde ons blijve ontgloeiën.
Op den wortel van 't Geloof
Kan de waare Deugd ſlechts bloeiën.

DE WELDAADIGHEID

VAN

'T GELOOF.

OP DE WIJZE VAN DEN 113DEN PSALM.

❋

„ ô Mensch, geloof aan uwen God!"
Is, Heer! uw onbepaald gebod.
Och! dat uw Geest dien pligt ons leere!
Wat komt in deezen Kinderſtaat
Ons meerder dan 't geloof te baat?
't Bevel daartoe is weldaad, Heere!

Wat zou ons naauwbeperkt verſtand,
Ons kortziend oog, dat ſchaars 't verband
Der dingen doorziet, ooit ontdekken?
Zo uw onfaalbaar onderricht
Ons niet, waar onze reden zwicht,
Ter zeekre Fakkel mogt verſtrekken?

Waar

Waar zou ons hart in elken nood,
Waar bij het naadren van den dood,
Hier uitkomst zien in zijne ellende,
Zo 't niet in zijnen donkren nacht
Aan eindelooze Liefde en Magt
Geloofde, en tot zijn' God zich wendde?

Wat wisten wij met zekerheid
Van alles, wat na 't graf ons beidt,
Slechts door ons eigen licht omgeven?
Waar lagchten ons de pligten aan,
Die ons in dit ons eerst beſtaan,
Reeds vormen voor een hooger leven?

Ja, uw bevel is weldaad, Heer!
Waar zou, was hier 't geloof niet meer,
Onze eindigheid de rust ooit beiden?
Neen! in ons tegenwoordig lot
Kan onbepaald geloof aan God
Ons ſlechts tot hooger ſtand geleiden.

't Zegt luttel, of de geest in 't end',
In 't geen hij van uw werken kent,
Eén ſtip meer van 't Geheel vergader';
Maar dat van 't eindloos Schepslen-tal
Geen Muschjen ooit op aarde vall'
Dan met uw' wil, dit troost ons, Vader!

't Zegt luttel, dat ons zoekend oog
Eén ſtar te meer ontdekken moog',
Waar millioenen ons ontvlugten;
Maar dat dezelfde Majeſteit
Die ze allen voert, ook ons geleidt,
Dit doet ons leed noch rampen duchten.

Dit ſtil geloof verhoogt den moed,
Laaft, troost het hart in tegenſpoed,
En leent in nood en dood het krachten.
Och! dat we ootmoedig, nedrig, kleen,
Met dit geloof ons pad betreên,
Van dit geloof ons heil verwachten!

Stort, Vader! ons dien kinderzin,
Dat onbepaald vertrouwen in
Op uwe leiding door dit leven,
Dat wij gerust aan uwe hand
Hier ſpoeden naar het Vaderland,
En op uw Woord eens juichend ſneeven!

VER-

VERNIEUWDE TOEVLUGT

TOT DEN

VERLOSSER.

OP DE WIJZE VAN DEN 116DEN PSALM.

ô Heiland, die mijn onvermogen kent,
Wien ik mij koos tot Leidsman van mijn leven,
Die in gevaar mij nimmer hebt begeven,
Tot wien in nood mijn bange ziel zich wendt!

Ach! nieuwe ſchuld heeft mij voor God bevlekt.
Ik vlugt tot U, en durf op uitkomst hoopen;
Uw liefdrijk hart ſtond ſteeds voor zondaars open,
Uw hand bleef ſteeds tot redding uitgeſtrekt.

Waar

Waar ooit mijn oog naar troost of uitkomst ziet,
Waarheên mijn ziel ter redding word gedreeven,
Ach! eigen hulp heeft lang mijn hart begeven;
En in mij zelv' woont nog de ruste niet.

Hoe zeer mijn geest zich aan uw wetten wij',
Het vleesch weêrſtaat en blijft aan 't ſtof verbonden;
Maar ô! Gij weet, die 't harte kunt doorgronden,
Hoe dit de bron van al mijn traanen zij.

Ik koos U, Heer! toen ik mij zelv' ontviel;
Belaên met ſchuld, hebt Gij mij niet verſtooten;
Kon mijn verderf op nieuw mijn ſchuld vergrooten,
Ik kies U nog, ô red op nieuw mijn ziel!

Waar alles wijkt, zweef gij voor mijn gezicht,
Of mijn gebed keert hooploos tot mij weder;
Ik zie mijn ſchuld, en valle magtloos neder,
Het brekend oog op U alleen gericht.

Begeef mij niet, of ik verkwijn van ſmart.
Ja, duizendmaal hebt Gij mijn ſchuld vergeven,
En duizendmaal heb ik op nieuw misdreeven;
Ach! in mij klopt een diep verdorven hart.

Getrouwſte Vriend, beproefd in nood en dood,
Die in mijn ſchuld op mijne ellende ſtaarde!
Uw zuivrend bloed is eindeloos van waarde,
Uw liefde en trouw zijn onbezefbaar groot.

ô Gij, ô Gij, die voor mij leedt en ſtierft!
Hier lig ik, Heer! — aanſchouw mijn bange ſmarte.
Ik waag een' blik in uw meêdogend harte,
Verzink — maar voel wat Gij voor mij verwierft.

Daar blijft mijn oog voor eeuwig op gericht,
Daar blijft mijn hoop voor eeuwig aan verbonden,
Juich, juich, mijn ziel! gij hebt de rots gevonden,
Daar al 't geweld van dood en hel voor zwicht!

Hoe kort of lang ik hier nog eenzaam zwerf,
Wat ramp of heil mijn oog nog moog' aanſchouwen,
Gij, Dierbre! blijft de grond van mijn vertrouwen,
Waarop ik rust, waarop ik leef en ſterf.

DAAGLIJKSCHE HERINNERING

AAN DEN

D O O D.

OP DE WIJZE VAN DEN 65STEN PSALM.

O Mensch! die voor den dood blijft vreezen,
En angstig 't leven mint!
Eens moet hij uw Verwinnaar wezen;
Maak hem tot uwen Vrind.
Gij zult uw affchrik voor hem ſtaaken
Door met hem om te gaan,
En nu zal op zijn bleeke kaaken
Een englenlagchje ſtaan.

Denk

Denk aan den dood, als door uwe aêren
De kracht des levens ſtroomt,
En ge u een reeks van lange jaaren
Op ſtof en graven droomt.
Denk aan den dood in blijde dagen,
Bij voorſpoeds zonneſchijn;
Zo lang uw vreugd zijn beeld kan draagen,
Zal zij onſchuldig zijn.

Denk aan den dood, waar goud en weelde
Uw hart met waan vervult,
Of aanzien, dat u eerzucht teelde,
Uw nietigheid omhult.
Hij zal u van het heil der aarde
Eene echte beeldtnis biên,
En aan uw hart de juiste waarde
Van goud en eer doen zien.

Denk aan den dood, waar ge in uw pligten
Vertraagt of moedloos zinkt,
En 't laatſte vonkje krachts voelt zwichten,
Dat in uw oog nog blinkt.
Zeg dan: „ Hoe weinig zijn mijn dagen
„ Veellicht hier nog op aard'!
„ Zou ik in 't goede dan vertraagen,
„ Zo lang mij God nog ſpaart?"

Denk aan den dood en al zijn ſchrikken,
Waar u verzoeking vleit,
En zeg: „ zoude ik voor oogenblikken
„ Verſmaên eene eeuwigheid,
„ Ik, die, hoe 't leven in mij gloeië,
„ Den dag mijns doods niet ken,
„ Die ligt nog heden welig bloeië,
„ En morgen niet meer ben!"

Denk

Denk aan den dood, waar roozenpaden
Het deel der Boozen zijn,
Terwijl de Deugd, bij hoon en smaaden,
Doolt in een rampwoestijn.
Zeg: „ De oogenblikken vliegen heenen.
„ Ras blindt de schijn niet meer.
„ Dan wordt der Boozen lagchen weenen,
„ Dan weent de Deugd niet weêr."

Denk aan den dood, waar angst en lijden
Uw ziel tot wanhoop wekt,
En God voor u, bij al uw strijden,
Zijn aanschijn nog bedekt.
Zeg dan: „ Zou God mij eeuwig haaten?
„ Neen! schoon mijn nacht niet zwicht,
„ Hij zal mij stervend niet verlaaten,
„ En dan is 't eeuwig licht!"

Poog dus den Dood u voor te ſtellen,
Waar ge immer u bevindt,
Zo zal hij u alom verzellen
Als een beſchermend vrind.
Denk, dat de zonde hem zijn ſmarte
Zijn' angst en prikkel geeft,
Maar dat hij voor het deugdzaam harte
Niets meer ontzettends heeft.

Dan zal hij uw genot verhoogen,
U laaven onder ſmart;
Dan lagchen zijne vriendlijke oogen
U zielrust in het hart.
Dan is hij u geen vreeslijk Koning,
Die met verſchrikking endt;
Maar een Gezant der hemelwoning,
Wien Jeſus tot u zendt.

Dan zal hij vrolijk tot u naaken
En aan uw ſponde ſtaan,
En wappren uwe gloende kaaken
Verkoeling, laafnis aan.
Dan juicht ge in hem den Engel tegen,
Die u verlosſing meldt,
En met u, langs bebloemde wegen,
Naar 't eeuwig leven ſnelt.

*

LOFZANG.

OP DE WIJZE VAN DEN 136STEN PSALM.

Al wat is en adem heeft,
Loove God, die eeuwig leeft,
Hem, die 't vast geſtarnte ſchiep,
En den worm tot aanzijn riep!

Looft

Looft Hem Heemlen — Hij is God!
Looft Hem Afgrond — Hij is God!
Loof vooral Hem, Waereldrond!
Daar eens 't kruis zijns Zoons op ſtond!

Looft Hem, Menschdom! geeft Hem eer,
Hij is God en niemand meer!
In Hem ſtroomt uw levensbron;
In Hem ſtraalt uw vreugdezon!

Looft Hem, Volkren! waar gij woont,
Die zich uw Ontfermer toont,
En bij al uw ramp en leed
Uw beſtemming nooit vergeet!

Door het hoogſte Hemelhof,
Uit het allerlaagſte ſtof,
Klinke uwe eer en majeſteit,
Heerſcher! tot in eeuwigheid!

Dat U alles glorie geef,
Alles dankbaar voor U leef,
Alles van uw Gunst getuig',
Ieder hart hier: *amen*, juich!

GE-

GEZANGEN

VOOR

BIJZONDERE TIJDEN en GELEGENHEDEN.

GOD, DE REDDER ONZER VADEREN.

OP DE WIJZE: *Wer nur den lieben Gott. läszt walten.*

Zie ons ootmoedig tot U naadren,
ô God, zo eindloos goed als groot!
Gij waart de God van onze Vaadren,
Gij waart hun Redder in den nood.
Wij ſtaaren op het Voorgeſlacht,
En zien alom uw Liefde en Magt!

Hoe nietig kleen was hun vermogen!
Hoe groot de taak, door hun volënd!
Wat ramp is hun voorbij gevloogen?
Wat redding bleef hun onbekend?
Gij waart hun ſteun bij 't gruuwzaamst wee.
Zo ſtaat een Rots in 't hart der Zee.

God!

God! zou ons hart het ooit vergeten,
Wat Ge eens voor Neêrlands Vaadren deed,
Toen Flips in hen het vrij geweten
Met al de magt der aard' beſtreed,
En 't eenigst uitzicht in gevaar
Op U en op uwe Almagt waar?

Hier, moest hun moed 't geweld verduuren,
Van oorlog, hongersnood en pest;
Daar, reezen wreede martelvuuren,
En moordſchavotten door 't Gewest;
En overal doorweekte in 't rond
Het edelst bloed den bangen grond.

Maar Gij, Gij ſtreedt met hunne ſchaaren,
En Benden ſlonken om hen heên!
Pest, Oorlog, Honger, Moordenaaren,
En Bloedgericht werd afgeſtreên,
En uit den zwartſten nacht van nood
Verrees het lieflijkst morgenrood.

Nu

Nu eens ſcheen zelfs de hoop verlooren,
Daar ſlechts een wonder redden kon;
Maar Gij, Gij hadt hun hulp beſchooren,
En 't zinkend Nederland verwon,
En de eeuwge wetten der Natuur
Eerbiedigden uw Albeſtuur!

Dan ſcheen de Zee hun aan te wrokken,
En dreigde, op 't buldren van d' orkaan,
Hun kleenen Erfgrond in te ſlokken,
Of aan verwoesting af te ſtaan.
Daar rees de noodkreet tot uw' Throon.
Gij wenkte — en zee en ſtormwind vloôn!

Gij, der Vaadren vast vertrouwen,
Hun hulp en toevlugt in 't gevaar!
Waar kan ons oog deez' grond aanſchouwen,
Daar niet uwe Almagt zichtbaar waar'?
Geheel het oude Nederland
Was ſteeds een wonder van uw hand!

Hoe diep in 't ſtof zonk 't Nakroost neder,
Sinds 't U, der Vaadren God, verliet! —
Ach, God! ach, God! keer tot ons weder,
Wij zinken, redt uwe Almagt niet!
Reeds oogsten we op onze eigen paên
De wrange vruchten onzer daên.

Wij pleiten, Heer! op uw Genade,
Die nooit den Boeteling verſtoot.
Ook zij kwam 't Voorgeſlacht te ſtade
En is nog altijd eindloos groot!
Wij pleiten, knielend voor uw' Throon,
Op 't bloed van uwen grooten Zoon!

Red, ſchraag, verſterk door uw vermogen,
Wat eens uw hand gewrocht heeft, Heer!
En Neêrland ſlaat zijn dankbaare oogen
Van nieuws op U, zijn' Redder, weêr.
Zo word' door Voor- en Na-geſlacht
Uw' Naam de glorie toegebragt!

DE WELDAAD DER HERVORMING.

OP DE WIJZE VAN DEN 118DEN PSALM.

Hervorming! uw onschatbre zegen
Wordt dankbaar door ons nagedacht,
En U, door wien wij haar verkreegen,
Den lof, Aartsgoedheid! toegebragt!
De Leer uws Zoons, het Licht der Aarde,
Die 't Menschdom al zijn heil belooft,
Was diep onteerdigd aan haar waarde,
En van haar' heme'g' beroofd.

De Menschheid lag in 't ſtof vertreden,
En kuschte ſlaafsch haar' Dwingeland;
't Geweld zat op den troon der Reden
En ſloeg het vrij Gewisſe aan band.
Daar zaagt Ge uw Beeld voor ſnoodaarts knielen,
Wier trots het aan hun' zetel klonk.
Gij wenkte — en de ijsren boeiën vielen,
En de eerſte ſtraal der Vrijheid blonk!

Zelfs 't moordzwaard van Geweldenaaren
Werd dienstbaar aan uw heerlijk Werk,
En 't bloed van eedle Martelaaren
Was 't vruchtbaar zaad der beetre Kerk.
Dees zagen in een hooger leven,
Als vruchten van hun deugd en moed,
De Menschheid aan 't geluk hergeven,
Dat Jeſus Heilleer kennen doet.

God!

God! hoe weldadig was die zegen
Voor 't Menschdom in het algemeen!
Het Bijgeloof, de Dwaling zweegen,
Bedrog en Priesterlist verdween;
't Gezond Verstand herwon zijn rechten,
De Reden haar geschonden eer;
Zij durfden 't groote pleit beslechten,
En 't Menschdom vond zijn waarde weer.

De Wetenschappen, loutre logen,
Of ijdle woordenpraal alleen,
Door valsche Wijsbegeerte omtoogen,
Of in het schoolsche slof verweên;
De nuttige Wetenschappen floegen
Met snellen vaart uit haaren nacht,
En juichten de eedle Vrijheid tegen,
Haar door Hervorming aangebragt.

Zo wordt, ô God! op uw bevelen,
Uit dikke duisternisse Licht!
Zo moet het Kwaad het Goede teelen,
Tot dat het eens voor eeuwig zwicht!
Zo hoopt de Menschheid in haar lijden
Op U, die 't lot der Waarheid stiert;
En ziet uwe Almagt voor haar strijden,
Tot dat zij heerlijk zegeviert!

Dat wij dees Weldaad diep gevoelen,
En, duur aan uwe gunst verpligt,
Nooit voor de Leer uws Zoons verkoelen,
Maar ons verheugen in haar licht;
Dat wij 't Kleinood getrouw bewaaren,
Eens door het waardigst Voorgeslacht,
Na zo veel nooden en gevaaren,
Voor stroomen bloeds ons aangebragt!

Och! dat wij voor de waarheid leeven,
En dankbaar in haar ſpooren gaan;
Och! dat wij rustloos voorwaarts ſtreeven,
Om haar ſteeds reiner gaê te ſtaan;
Tot dat wij haar in 't eind' zien blinken,
Waar ons geen dwaaling meer verbeidt,
En uit haar' Oorſprong volöp drinken
Licht, Kennis, Vreugd, en Zaligheid!

BIJ EENE LANGDUURIGE

DROOGTE.

OP DE WIJZE VAN DEN 51STEN PSALM.

Het dorſtend Aardrijk zucht tot God omhoog,
Zijn vrucht verdort, het graan verdroogt in de airen,
En hoe het oog den hemel aan moog' ſtaaren,
Geen wolk vertoont zich aan zijn effen boog.
Ach, Heer! ach, Heer! ſchouw hoe natuur verkwijnt,
En tot U zucht, die alles draagt en zegent,
Die met uw zon de boozen zelfs beſchijnt,
En over hen, en over goeden regent!

Och!

Gij ſlechts, Gij houdt natuur in haaren ſtand.
Almagtige! Gij wenkt — daar zinkt zij neder.
Gij wenkt op nieuw — daar rijst haar ſchoonheid weder.
Wat is en wordt, beſtaat in uwe hand.
We erkennen, Heer! uwe oppermajeſteit.
Wat ons ook treffe, uw oordeel is rechtvaardig.
Wij pleiten ſlechts op uw meêdogendheid,
Maar zijn uw ſtraf, bij zó veel ſchulden, waardig.

Maar toch, ô Heer! die ſlaat, maar ook geneest,
Die ons bezoekt, maar nooit ons plaagt van harten,
Gij waart van ouds een toevlugt onder ſmarten,
Ontfermer is uw Naam altijd geweest!
Ach! om uws Naams en om uws Zoons wil, Heer!
Verkwik Natuur door eenen milden regen;
Zie niet op ons, maar op zijn offer neêr,
En geef, ô God! onwaardigen uw' zegen!

NA EENEN VRUCHTBAAREN REGEN.

OP DE WIJZE VAN DEN 146STEN PSALM.

Lof en dank zij U gegeven,
Die 't aêmechtig aardrijk drenkt,
Die de Velden deed herleeven,
Die in liefde aan ons gedenkt,
Alles loove U in dit uur,
Goede Vader der Natuur!

't Land was ſtof, de Velden ſmachtten,
't Gras werd hooi, de beek was droog,
Plant en boom verloor zijn krachten,
Kwijnde, dorde voor ons oog,
Alles zonk voor 't zonnevuur,
Goede Vader der Natuur!

Daar,

Daar, daar aémde uw liefde ons tegen,
Wolken dreeven wolken weêr,
En een milde, vruchtbre regen
Ruischte op onze velden neêr;
't Aardrijk loofde U in dat uur,
Goede Vader der Natuur!

Alles werd verkwikt van boven
Uit de beste Vaderhand:
Alles moet uw Goedheid looven,
Alles houdt uw Magt in ſtand,
Alles looft U in dit uur,
Goede Vader der Natuur!

Onderhouder van ons leven!
Leer ons uwe gunst verſtaan.
Mogt uw Liefde ons nooit begeven,
Neem U eeuwig onzer aan!
Zalig is uw Albeſtuur,
Goede Vader der Natuur!

Dat geen gift uit uwe handen
Immer ons ondankbaar vind',
Maar ons hart met naauwer banden
Aan uw' liefdedienst verbind';
Dat ons danklied eeuwig duur',
Goede Vader der Natuur!

*

OOGST-

OOGST-LIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 84STEN PSALM.

✽

Velden, met Gods gunst beladen,
Akkers, rijk van golvend graan,
Looft God! uw danklied rijs' naar boven!
Dat aarde en hemel in dit uur
Den goeden Vader der Natuur,
De Bron van hunnen zegen looven!
Maar gij vooral verhef uw stem,
Mensch! prijs, loof, verheerlijk Hem!

O Schep-

ô Schepper van het waereldrond!
Wij danken U uit 's harten grond
Voor uw geſchenk en milden zegen!
Gij gaaft ons regen op zijn' tijd,
En zonneſchijn, die 't hart verblijdt,
En 't brood zwol ons uit de aarde tegen.
Geloofd zij God, die eeuwig leeft,
En Mensch en Vee hun voedſel geeft!

ô Vader boven 't ſtargewelf,
Die, algenoegzaam in U-zelv',
Onwaardigen uw gunst wilt ſchenken!
Och! zegent Gij zo rijk ons lot,
Wij hebben 't niet verdiend, ô God!
Maar bloozen waar we uw goedheid denken;
Niet ons, niet ons, algoede Heer!
Uw' Naam alleen zij eeuwige eer!

Wordt d' Akkerbouw door U bekroond,
En aardsche vrugt zo mild beloond,
Wat zult ge, ô God! den Edlen weten,
Die door de Leer uws Zoons geleid,
Hier bouwt en zaait voor de eeuwigheid?
Wat ongeduld zou zijn pooging meeten?
Uwe Almagt is voor de toekomst borg;
De heerlijkste oogst bekroont zijn zorg.

Och! dat wij door uw hand verzadd,
Geen vuige weelde of overdaad,
Aanspoedigheid! met uw giften plaagen!
Wie hier, door uwe gunst verblijd,
Zijn vreugd en kracht der zonde wijdt,
Verkeert in vloek uw' mildsten zegen.
Hij smaadt den Gever in het brood;
Hem wordt het leven tot den dood!

Maar

Maar dat vooral weldaadigheid,
Waar nooddruft kermt, en armoê ſchreit,
In onzen wandel word' gepreezen!
Uw gift was onverdiend en rijk;
Och! dat ons hart aan U gelijk',
En wij uw' Kindren mogen wezen!
Hij dankt U met het reinst gemoed,
Die naakten kleedt, en armen voedt.

LEN-

LENTE-LIED.

OP DE WIJZE VAN DEN 43STEN PSALM.

Hoe lagcht ons Aarde en Hemel tegen
Op duizend nieuw ontloken paên!
Hoe zwelt alôm Gods mildſte zegen
In koelen dauw of vruchtbren regen
De zacht ontlooten velden aan,
Daar duizend bloemen ſtaan!

Natuur, tot nieuwe pracht herbooren,
Laaft menſch en vee met nieuw genot.
De Lente prijkt weêr als te vooren;
De Schepping doet haar' lofzang hooren;
't Juicht alles bij het zaligſt lot:
„ Hoe groot, hoe goed is God!"

En

En zou de Mensch uw' roem niet zingen,
Waar alles tot dien roem hem wenkt,
De mensch, die tot U door kan dringen,
En, waar uw gunsten hem omringen,
Uw vaderhand met vreugd hem drenkt,
U, Eeuwge! voelt en denkt?

Neen, milde Bron en Levensader!
Ook wij, wien zo veel heils verbeidt,
Wij looven U, algoede Vader!
Och! bragt uw Liefde ons tot U nader!
Och! bragt ze ons tot de zaligheid,
In uwen Zoon bereid!

Zend, zend uw' Geest, ó Bron van leven!
Die 't al doet juichen, op ons neêr;
Och! dat wij, door zijn' gloed gedreeven,
U met de Schepping grootheid geven;
Op dat de blijde Lente ook, Heer!
In onze harten keer'!

Dan zal uw Liefde ons doen ontgloeiën;
Dan groent het in ons dor gemoed;
Dan zal ons aardrijk vrolijk bloeiën,
En ieder ſpruitje welig groeiën,
Door uwe Vaderhand behoed,
Door uw Genaê gevoed.

Tot dat ons hart, in blijder dreeven,
Aan geen verderf meer kwijn',
't Ontwikkeld zaad zijn vrucht zal geven,
En wij bij onzen Heiland leeven;
Daar zal 't, bij milder zonneſchijn,
Voor eeuwig Lente zijn.

LIED BIJ WATERSNOOD.

OP DE WIJZE VAN DEN 24STEN PSALM.

✣

Ach! durft het nietig, ſchuldig ſtof
Zijn ſmeekſtem tot uw hemelhof,
Geduchte Majeſteit! nog zenden?
Hoe vreeslijk ſtaart uw Magt ons aan!
En wij, wij durfden U verſmaên,
Wij roekeloos uw Wetten ſchenden?

ô Zondaar! wien, wien hoondet gij?
God, eindloos groot in heerſchappij!
Leer, leer in zijn Gericht, Hem vreezen!
Hij ſpreekt — de Stormwind hoort zijn ſtem,
De ontſtoken Zee gehoorzaamt Hem,
En golft op 't Land, haar aangewezen!

Te midden van uw' overmoed
Bezielt zijn doel een' Watervloed,
En veld en akkergrond verdrinken!
Schouw! op zijn' wil verwoest Natuur,
De Orkaan erkent zijn Albeſtuur;
Hij wenkt, en Volkren, Landen zinken!

Wij vallen, ô genadig Heer!
Wij vallen voor uw oordeel neêr,
Rechtvaardig zoudt Gij ons vernielen.
Ja, Godlijk groot was uw geduld;
Ach! wij erkennen onze ſchuld,
Daar wij voor uwe Tuchtroê knielen.

Maar wat ons, groote God! ontſtaa,
Het bloed uws Zoons roept nog genaê,
Hoe lang, hoe veel wij ook misdreeven.
Troonde onze ſchuld uw Oordeel neêr,
Gij, Gij zijt God, geen mensch, ô Heer!
Gij wilt onwaardigen vergeven!

Och! red ons, red ons uit den nood,
Maak uwe ontferming aan ons groot,
Blijf nog verwoesting van ons weeren!
Bewaar het winterzaad op 't veld,
Bedwing het buldrend ſtormgeweld,
Gebied de waatren, dat ze keeren!

Maar ach! wat waar ons ſmeekgebed,
Zo wij, op nieuw door U gered,
Op nieuw onze oude wegen kooren?
Dan wierd uw gunst een vloek, ô God!
Gij door ons noodgeſchrei beſpot,
En wij, wat lot bleef ons beſchooren?

Och! heilig, als uw oordeel zwicht,
Uw redding, Heer! en uw gericht
Door uw genade aan onze zielen!
Dat wij voortaan de zonde vlién,
Ons hart aan onzen Redder bién,
En dankbaar voor zijn Wetten knielen!

Zo

Zo leere ons hart, op al uw paên,
Uw godlijk onderwijs verſtaan,
En U geduurig reiner vreezen!
Zo worde in deezen watervloed
(Uw toorn, ô Heer! is liefdegloed)
Nog eens uw Vadergunst gepreezen!

*

LIED BIJ DEN VREDE.

OP DE WIJZE VAN DEN 47STEN PSALM.

Volkren! roemt den Heer,
Geeft Hem grootheid, eer,
Looft zijn Majeſteit,
Prijst zijn Heerlijkheid!
Wat zich roer' en leef,
Door den hemel zweef,
In de diepte woon,
Prijs den God der Goôn,
Die uit zijn gebied
Op zijn ſchepslen ziet,
Die in onzen nood
Vrede op aard' gebood!

Hoe

Hoe de helſche wraak
Koningen ontblaak',
Volkeren vervoer',
Aarde en Zee beroer':
Hoe het ſlagzwaard blink',
Eedle menschheid zink',
't Bange Moederhart
Weg krimpe onder ſmart,
Of op 't rookend lijk
Van een' Zoon bezwijk',
En voor 't ſchreiënd oog
Elke heilbron droog';

Gij, gij wenkt: 't is vreê!
't Zwaard zinkt in de ſcheê.
Almagt! op uw' wil
Staan de Volkren ſtil;
Dringt de menschheid door
Tot der Vorsten oor.
't Veld bloeit als weleer,
Drinkt geen bloedſtroom meer,
Op den eigen grond,
Daar de wanhoop ſtond,
Rolt een vreugdetraan
Op het golvend graan.

Wie 's een God als Gij,
Groot in heerſchappij!
Groot in majeſteit!
Groot in heiligheid!
Die de zonde haat,
Maar uit zichtbaar kwaad,
Schoon het de aard' bedekt,
't Heerlijkſt' goed verwekt!
Die 't Heelal beveelt,
Liefdrijk ſlaat en heelt,
En door vreugde en druk
Opvoedt voor geluk!

Volkren, geeft hem eer;
Buigt u voor Hem neêr;
Vreest zijn Majeſteit,
Leert gerechtigheid.
Kiest zijn zalig juk
Tot uw waar geluk!
Och! dat Jeſus Rijk
Ras op aarde prijk',
En zijn reine wet,
Ons ten Gids gezet,
Voor de Maatſchappij
't Eenigſt richtſnoer zij!

ô Hoe zalig klom
Welvaart dan alöm!
Haat en wrok verdweên;
Eigenbaat ſlonk heên;
Rust en veiligheid
Werd alom verſpreid.
't Menschdom, hier uw beeld,
Uit één bloed geteeld,
Kroost van één Gezin,
Leefde in broedermin,
En de zoetſte vreê
Daauwde op elken treê.

Dan werd de Aarde, ô Heer!
Ras uw Lusthof weêr,
Die uw regen drinkt,
Daar uw zon op blinkt,
Dien geen krijg verwoest,
Daar het zwaard op roest,
Die ons voorbereidt
Tot de onſterflijkheid;
Daar uw Zoon op ſtierf,
Die ons 't Rijk verwierf,
Daar de Vrede troont
En voor eeuwig woont.

INHOUD.

KERSLIED; op de wijze van den 68 Pſalm, bladz. 1.

LIJDENSLIED; op de wijze van den 42 Pſ. . . . . 4.

AVONDMAALSLIED; op de wijze van den 65 Pſ. . 9.

PAASCHLIED; op de wijze van den 68 Pſ. . . . 15.

PINKSTERLIED; op de wijze van den 19 Pſ. . . 17.

DE SCHEPPING; op de wijze van den 68 Pſ. . . . 21.

DE VOORZIENIGHEID; op de wijze van den 91 Pſ. . 25.

LOFLIED AAN DEN VERLOSSER; op de wijze van den 81 Pſ. . . . . 29.

EENSWILLENDHEID MET GOD; op de wijze: *Hoe ſchoon ticht ons ae Morgenſtar* . . . . 33.

HET HEMELLEVEN, op de wijze van den 38 en 61 Pſ. 37.

BOETLIED; op de wijze van den 103 Pſ. . . . . 41.

DE BEDRIEGLIJKHEID DER ZONDE; op de wijze van den 100 Pſ. . . . . 46.

JESUS, DE KEUS VAN 'T HART; op de wijze van den 118 Pſ. . . . . 51.

ON-

ONZE BESTEMMING; op de wijze van den 65 Pf. . 55.

EEN LIED VOOR LIJDENDEN; op de wijze van den 130 Pf. . . . . 60.

ALGEMEEN GEBED; op de wijze van den 100 Pf. . 68.

LIED NA DE BEDIENING DES H. DOOPS; op de wijze van den 103 Pf. . . . . 72.

LIED NA DE BEDIENING DES H. AVONDMAALS; op de wijze van den 24 Pf. . . . bladz. 74.

DE VOORTREFFELIJKHEID VAN JESUS LEER; op de wijze van den 84 Pf. . . . . 77.

OVER 'T GEBRUIK VAN 'T EVANGELIE; op de wijze van den 25 Pf. . . . . 84.

DE WELDAADIGHEID VAN 'T GELOOF; op de wijze van den 113 Pf. . . . . 91.

VERNIEUWDE TOEVLUGT TOT DEN VERLOSSER; op de wijze van den 116 Pf. . . . 95.

DAAGLIJKSCHE HERINNERING AAN DEN DOOD; op de wijze van den 65 Pf. . . . . 98.

LOFZANG; op de wijze van den 136 Pf. . . . 104.

GEZANGEN VOOR BIJZONDERE TIJDEN EN GELEGENHEDEN.

GOD, DE REDDER ONZER VADEREN; op de wijze: *Wer nur den lieben Gott läszt walten.* . 109.

DE WELDAAD DER HERVORMING; op de wijze van den 118 Pf. . . . . 113.

BIJ EENE LANGDUURIGE DROOGTE; op de wijze van den 51 Pf. . . . . 118.

NA EENEN VRUCTBAAREN REGEN; op de wijze van den 146 Pf. 120

OOGSTLIED; op de wijze van den 84 Pf. . . . 123.

LENTELIED; op de wijze van den 43 Pf. . . . 127.

LIED BIJ WATERSNOOD; op de wijze van den 24 Pf. 130.

LIED BIJ DEN VREDE; op de wijze van den 47 Pf. 134.

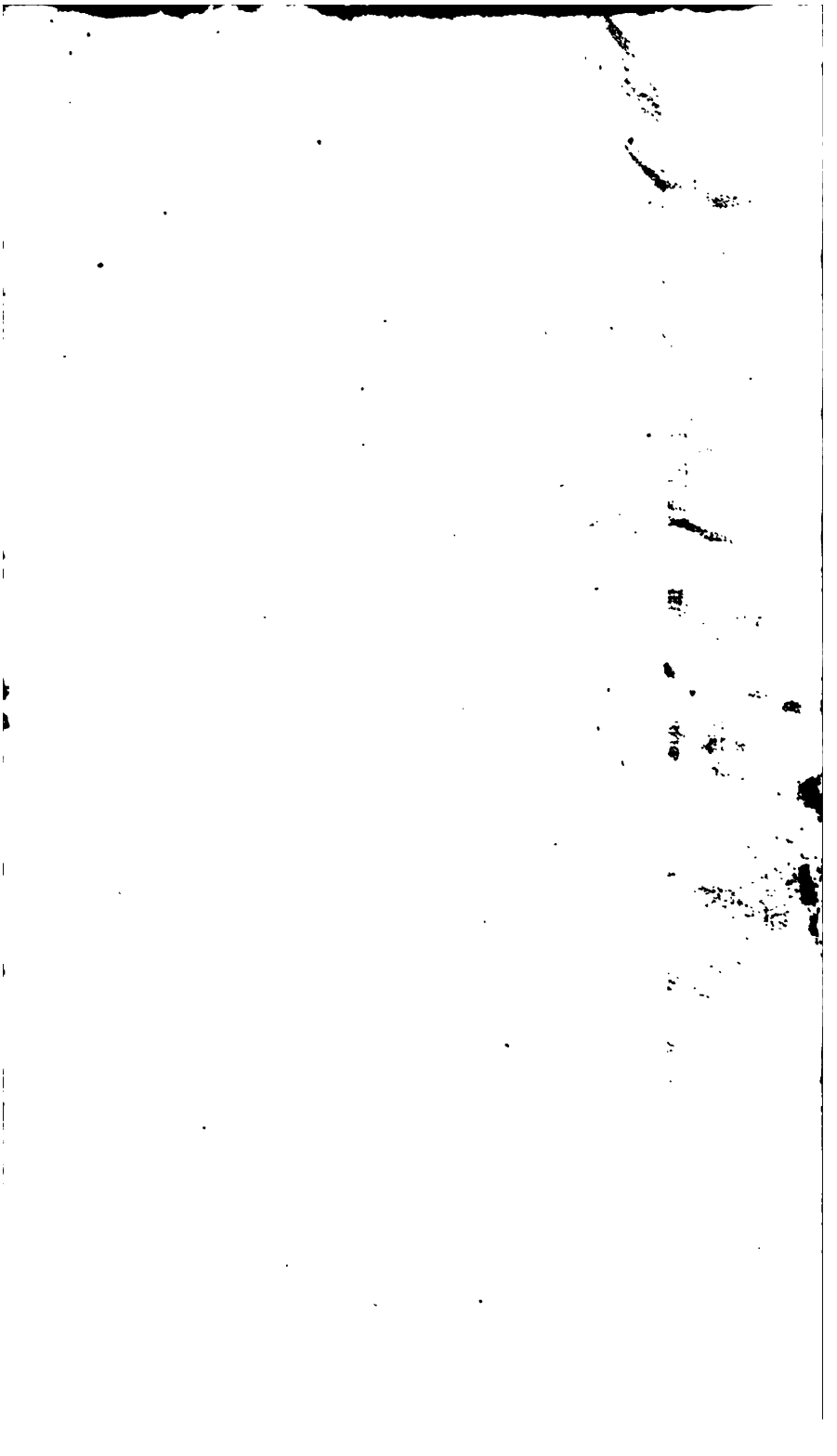
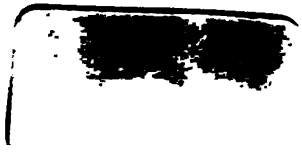
OCT 25 1938